

اخبار داخلی

مذاکرات وزیر بازرگانی جمهوری اسلامی
ایران با همتای ارمنی خود در ایروان

در دیدار آقای محمد شریعتمداری وزیر بازرگانی با «کارن جشمارتیان» همتای ارمنی خود، گسترش همکاری‌های اقتصادی و تجاری بین دو کشور مورد بررسی قرار گرفت.

در این دیدار که در ایروان صورت گرفت، طرف ارمنی ابراز امیدواری کرد که با توجه به بستر همکاری‌های سیاسی موجود همکاری‌های اقتصادی و تجاری نیز به سطح مطلوبی برسد.

وی فراهم ساختن زمینه ایجاد شرایط فعالیت برای بازرگانان دو کشور در بخش‌های خصوصی را مهمترین هدف این مذاکرات ذکر کرد.

وی اهداف دیگر این گفتگوها را افزایش حجم سرمایه‌گذاری دوجانبه، توسعه مبادلات اقتصادی، ایجاد زمینه‌های بیشتر تجاری ترانزیت کالا و همکاری برای ورود به سازمان جهانی تجارت اعلام کرد.

آقای شریعتمداری نیز پیگیری‌های توافقات سومین اجلاس کمیسیون مشترک اقتصادی، امضای موافقت‌نامه‌های بازرگانی، کاهش نرخ تعرفه و رفع موانع تجاری را از اهداف این مذاکرات دانست.

وی تسهیل سرمایه‌گذاری، امضای موافقت‌نامه بین بانکی جهت تضمین معاملات بانکی و اسناد تجاری، ایجاد اتاق بازرگانی مشترک دو کشور را از مهم‌ترین ابزار گسترش و ارتقای همکاری‌های دوجانبه ذکر کرد.

وزیر بازرگانی ایران همچنین آمادگی طرف ایرانی برای تشکیل کمیته‌ای در سطح معاونین وزیران بازرگانی دو کشور را برای پیگیری توافقات‌های دوجانبه اعلام کرد.

اخبار بازرگانی ایران و جهان

در داخل کشور هیچ مانعی برای پیوستن به "WTO" نداریم

آقای ابوالفضل رضوی عضو هیأت ریسه فراکسیون توسعه صادرات مجلس شورای اسلامی، با موفق ارزیابی کردن اقدامات دولت در امر توسعه صادرات غیرنفتی، ایجاد ارتباط دوستانه با کشورهای جهان به خصوص کشورهای همسایه و لغو قوانین دست و پاگیر در امر صادرات را از دلایل موفقیت دولت در این زمینه ذکر کرد.

عضو کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی، با بیان مشکلات موجود در راه توسعه صادرات کشور گفت: به هر میزان که ما از کالاهای دنیا استفاده می‌کنیم باید حداقل به همان میزان هم دنیا از کالاهای ما استفاده کند به عبارت دیگر به هر میزان که واردات کالا از سوی ما برای کشورهای دیگر اشتغال ایجاد می‌کند صادرات کالاهای ما هم باید به همان میزان در ایران اشتغال ایجاد کند.

وی عدم رعایت این روال را یکی از دلایل رشد نرخ بیکاری در کشور دانست.

وی در مورد چگونگی تشکیل فراکسیون توسعه صادرات گفت: به دنبال وجود اینگونه کمیوها و به منظور رشد و شکوفایی اقتصاد کشور از طریق توسعه صادرات کالاهای غیرنفتی تعداد صد نفر از نمایندگان مجلس شورای یک سال پیش اقدام به تشکیل فراکسیون توسعه صادرات کردند. آقای رضوی در خصوص اقداماتی که فراکسیون تاکنون برای توسعه صادرات غیرنفتی انجام داده است، گفت: در طول این یک سال اعضای هیأت ریسه فراکسیون طی شش جلسه به بررسی مشکلات موجود در راه توسعه صادرات کشور پرداخته‌اند.

وی اضافه کرد: همچنین اعضای فراکسیون در چهار جلسه با مسئولان وزارتخانه‌ها از جمله وزیر بازرگانی، وزیر اقتصاد و دارایی و رئیس کل گمرک کشور به بررسی و رفع قوانین دست و پاگیر در امر صادرات و ایجاد قوانین سرعت بخش به امور صادرکنندگان کالاهای غیرنفتی پرداخته‌اند. در نتیجه این جلسات و با عنایت خاصی که آقای خاتمی و اعضای دولت به امر صادرات غیرنفتی دارند و با تلاش

فراکسیون توسعه صادرات بیش از ۱۲۰ بخشنامه دست و پاگیر و موادی از قوانین مزاحم در امر صادرات غیرنفتی لغو یا اصلاح شده و به این وسیله در راه ایجاد تسهیلات و سرعت بخشیدن به صادرات غیرنفتی گام‌های خوبی برداشته شده است.

آقای رضوی از برنامه‌های آتی فراکسیون را ادامه روند کنونی در راه اصلاح قوانین، هماهنگی بیشتر با مسؤولان اقتصادی کشور و تلاش برای پیوستن ایران به سازمان جهانی تجارت (WTO) عنوان کرد.

دبیرکل جمعیت تولیدگرایان در مورد موانع پیوستن ایران به "WTO" گفت: اصلی‌ترین مانع پیوستن ایران به سازمان تجارت جهانی دخالت آمریکا در اجلاس اخیر این سازمان بود.

آقای رضوی تصریح کرد: در داخل کشور هیچ مانعی برای پیوستن به سازمان جهانی تجارت نداریم.

وی در ادامه به سهل بودن قوانین وارداتی اشاره کرد و افزود: به دلیل وارداتی بودن اقتصاد کشور قوانین واردات بسیار سهل‌تر از قوانین مربوط به صادرات می‌باشد و در همین راستا یکی از قدم‌های مؤثری که دولت و فراکسیون تاکنون برداشته‌اند تسهیل قوانین صادراتی است.

آقای رضوی توسعه کیفی محصولات را از دیگر عوامل رشد صادرات غیرنفتی دانست.

وی از دیگر مشکلات توسعه صادرات غیرنفتی را علاوه بر قوانین دست و پاگیر و عدم عضویت در "WTO"، قدیمی بودن صنعت کشور ذکر کرد و افزود: نوسازی نشدن صنایع کشور باعث می‌شود تولیدات ما با کیفیت پایین و قیمت بالا به بازارهای جهانی عرضه شود که این امر در کنار وجود تحریم‌های اقتصادی از دیگر عوامل کاهش صادرات کالاهای غیرنفتی کشور می‌باشد.

چشم‌انداز مثبت رشد اقتصادی کشور در سال جاری

آقای جعفر عبادی معاون امور اقتصادی و هماهنگی برنامه و بودجه سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور گفت:

در ادامه این نشست معاون امور مدیریت و منابع انسانی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور نیز گفت: طرح مبارزه با فساد از سوی دولت بر عهده این سازمان گذارده شده است و در بررسی‌های به عمل آمده فساد به دو بخش (جنبه مالی و جنبه اداری) تقسیم گردیده است.

وی افزود: در زمینه فساد مالی به ترتیب بخش زیربنایی، امور عمومی، تولیدی و فرهنگی - آموزشی بیشترین میزان را به خود اختصاص داده‌اند که این امر بر اساس طرح دیدگاه‌سنجی از ۴۸۰ نفر مدیر یا افرادی است که در دستگاه نظارتی تجربه داشته‌اند و در این خصوص صاحب نظر بوده‌اند. همچنین در خصوص فساد اداری ترتیبات بخش‌ها عبارتند از: امور عمومی، زیربنایی، تولیدی و فرهنگی - آموزشی، که سهم عمده را در این ارتباط داشته‌اند.

وی خاطرنشان ساخت: در مقایسه بخش‌ها از نظر فساد مالی و اداری، بخش فرهنگی - آموزشی از سلامت بیشتری برخوردار بوده است.

ایجاد بانک «اقتصاد نوین» توسط بخش خصوصی و سرمایه‌گذاری مردم

آقای علی عبدالعلی‌زاده وزیر مسکن و شهرسازی گفت: ایجاد بانک خصوصی، یکی از دستاوردهای دولت فعلی است و فضا سازی برای ایجاد آن، طی چهار سال گذشته صورت گرفت.

وی در مجمع عمومی مؤسس بانک اقتصاد نوین (اولین بانک غیردولتی) در تهران اظهار داشت: گسترش شبکه بانکی و ارائه خدمات سریع، دو مشخصه‌ای است که بانک خصوصی باید مورد توجه قرار دهد و در زمینه انجام عملیات مالی بدون نقل و انتقال پول، اقدام کند.

وی یادآور شد: بانک خصوصی می‌تواند در جهت پاسخگویی به نیازهای مردم در زمینه تأمین مسکن و فراهم‌سازی اشتغال گسترده، به ایفای نقش بپردازد و تلفیق دو حوزه صنعت و ساختمان در بانک یاد شده، کمک مؤثری برای تولید کشور خواهد بود.

با توجه به متغیرهای عمده و کلان و نیز وضعیت مطلوب قیمت نفت نسبت به سال گذشته تحقق رشد اقتصادی ۶ درصد در سال جاری دور از انتظار نیست.

وی افزود: کاهش بیکاری، تورم و ثبات نرخ ارز از مشخصه‌های بهبود اوضاع اقتصادی است و نرخ تورم در سه ماهه اول امسال از سوی بانک مرکزی ۱۱/۴ درصد گزارش شده است، در حالی که در پایان سال گذشته نرخ تورم ۱۶ درصد بود.

وی تصریح کرد: بررسی عملکرد دولت در جهت تثبیت نرخ ارز حاکی از موفقیت در سال ۷۹ است و در این سال برای نخستین بار نرخ ارز ثابت ماند.

آقای عبادی در زمینه بهبود وضعیت ریال در مقابل دلار اظهار داشت: چنانچه مبنای محاسبه این امر میزان تورم باشد، در سال گذشته با توجه به نرخ تورم وضعیت ریال بهبود یافته است.

وی در زمینه پیش‌بینی میزان جذب سرمایه‌گذاری خارجی در سال جاری گفت: در سال جاری برآوردی برای این منظور نداریم و با گذشت پنج ماه از سال، غیر از قراردادهای بیع متقابل در صنعت نفت و گاز موارد خاصی مطرح نبوده و چنانچه جذب سرمایه‌گذاری خارجی صورت گرفته باشد، میزان آن اندک است.

وی خاطرنشان ساخت: تمایل و انگیزه سرمایه‌گذاران خارجی برای حضور در ایران نشانه وضعیت مناسب اقتصادی است، اما مشکلات و موانع جذب سرمایه خارجی مانع از تحقق جدی این امر است.

وی در زمینه طرح هدفمند کردن یارانه‌ها و اینکه یکی از شروط الحاق به سازمان جهانی تجارت حذف یارانه است، گفت: حذف یارانه به هیچ وجه مورد نظر نیست، بلکه حمایت از اقشار نیازمند، از برنامه‌های دولت است، در عین حال "WTO" برنامه‌های خود را بر اساس رقابت سالم در بازار دنبال می‌کند.

همچنین برای شناسایی اقشار نیازمند یکی از روش‌های مورد اجرا، خود اظهاری است که می‌تواند سبب دستیابی سریع به اطلاعات مورد نیاز شود.

وی افزود: به نظر می‌رسد که این سند پیام بسیار روشن و قاطعی در حمایت دولت از تجارت الکترونیکی و تشویق سرمایه‌گذاری در این بخش را به بخش خصوصی کشور خواهد داد و عزم دولت در ایجاد زیرساخت‌های لازم برای تحقق و گسترش تجارت الکترونیکی در کشور را اعلام خواهد کرد.

دکتر نهاوندیان گفت: طبعاً امر تجارت الکترونیکی مثل دیگر امور اقتصادی باید توسط بخش خصوصی صورت گیرد اما وظیفه دولت سیاست‌گذاری و تأمین بستر مناسب حمایت از پروژه‌های پیشگام در این زمینه است.

وی تصریح کرد: به همین منظور در مجموعه سیاست‌های تجارت الکترونیکی و در راستای رفع دو مانع اصلی که امکانات مخابراتی و خدمات بانکی لازم برای انجام مبادلات الکترونیکی است، تصمیم روشنی گرفته شده است. وی افزود: به این جهت مخابرات موظف شده است که خطوط ارتباطی پرسرعت و مطمئن را تأمین نماید و شبکه بانکی هم با تأمین امکان به‌صورت و به کارگیری کارت‌های اعتباری و سیستم انتقال الکترونیکی وجوه، بستر لازم را فراهم نماید.

معاون وزیر بازرگانی افزود: از مهمترین مسایل تجارت الکترونیکی، ایمنی مبادلات است و به این جهت وزارت بازرگانی موظف شده است که مرجع نمونه صدور گواهی دیجیتال در کشور را راه‌اندازی نماید، که به این ترتیب مسأله اساسی مبادلات الکترونیکی که احراز هویت خریدار و فروشنده است، توسط این مرجع که از طریق مکانیزم کلید خصوصی و کلید عمومی عمل می‌کند، اطمینان لازم برای انتساب اسناد الکترونیکی به امضاءکننده را فراهم نماید.

وی افزود: از جمله تشویق‌هایی که در مجموعه سیاست‌های تجارت الکترونیکی برای بخش خصوصی در نظر گرفته شده، این است که شرکت‌هایی که برای توانمندسازی خودشان در زمینه تجارت الکترونیکی هزینه می‌نمایند، این هزینه به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی تلقی شود، همچنین اگر سرمایه‌گذاری در زمینه تجارت الکترونیکی

وزیر مسکن و شهرسازی استقبال از خرید سهام این بانک را مهر تأییدی بر سیاست رویکرد به مردم در اجرای برنامه‌ها خواند و گفت: مردم حاضر هستند، سرمایه‌های خود را در جهت حرکت اقتصاد به کار گیرند.

وی خاطرنشان ساخت: نحوه برخورد مردم در این مقطع با فعالیت بانک خصوصی درسی برای آیندگان محسوب می‌شود که آنان در قبال مسأله بانک و بیمه خصوصی چگونه وارد عمل شوند.

پیش از سخنان وزیر مسکن و شهرسازی، یکی از اعضای هیأت مؤسس بانک اقتصاد نوین، اظهار داشت: راه موفقیت بانک خصوصی کاهش هزینه‌ها، ارائه خدمات نوین و جلب اعتماد مردم است.

وی افزود: مؤسسان این بانک، ۵۰ درصد از سرمایه ۲۵۰ میلیارد ریالی این بانک را تأمین کردند و طبق توافق با مقام‌های بانک مرکزی نسبت به پذیره‌نویسی ۵۰ درصد بقیه، اقدام شد.

زیرمجموعه چهار روز پذیره‌نویسی، با سرمایه‌گذاری از سوی مردم، سرمایه مورد نظر این بانک تأمین شد.

مجموعه سیاست‌های تجارت الکترونیکی دولت جمهوری اسلامی ایران به تصویب شورای عالی اطلاع‌رسانی کشور رسید

هدف وزارت بازرگانی تبدیل ایران به عمده‌ترین مرکز بازرگانی و مرکز تجارت الکترونیکی منطقه است.

دکتر محمد نهاوندیان معاون وزیر بازرگانی و سرپرست مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی ضمن اعلام مطلب فوق گفت: شورای عالی اطلاع‌رسانی در جلسهای که به ریاست رییس جمهور برگزار شد، بررسی مجموعه سیاست‌های تجارت الکترونیکی را به کمیسیون راهبردی شورا تفویض کرد و این کمیسیون، مجموعه این سیاست‌ها را که سال گذشته توسط وزارت بازرگانی تهیه شده بود تصویب نمود.

وی تصریح کرد: کار دیگری که به موازات تدوین و تصویب سیاست‌های تجارت الکترونیکی صورت گرفته و باید به نتیجه برسد، تصویب قانون تجارت الکترونیکی در مجلس شورای اسلامی است.

وی افزود: شور اول طرح تجارت الکترونیکی در کمیسیون‌های مجلس شورای اسلامی مورد بحث و بررسی قرار گرفته که امیدواریم با عنایت خاصی که نمایندگان مجلس به این موضوع دارند که زمان در آن بسیار مهم است، هر چه زودتر شاهد تصویب و ابلاغ قانون باشیم، چون بدون بستر حقوقی لازم که از مبادلات الکترونیکی حمایت کند، طبعاً نمی‌توانیم گسترش تجارت الکترونیکی را شاهد باشیم.

دکتر نهاوندیان در مورد گسترش آگاهی‌های لازم در زمینه تجارت الکترونیکی گفت: تشکیل کنفرانس بین‌المللی «ادیکام ۹۸» در سال ۱۳۷۶ با همکاری سازمان ملل در تهران و برپایی «همایش بین‌المللی تجارت الکترونیکی و مالکیت فکری» با همکاری سازمان جهانی مالکیت فکری، علاوه بر این که می‌تواند زمینه خوبی برای آشنایی بیشتر متخصصان و سرمایه‌گذاران با این مفاهیم باشد، زمینه‌ای برای آشنایی جهانی با امکاناتی که در ایران و در زمینه تجارت الکترونیکی به وجود آمده است، نیز می‌باشد.

شروع فعالیت بانک خصوصی، نقطه عطفی در بانکداری کشور است

معاون امور بانکی و بیمه وزارت امور اقتصادی و دارایی گفت: موظف ساختن بانک‌ها به اعطای تسهیلات در دوره‌های کوتاه و رفع ضرورت اشکال نداشت، اما بر مبنای درست و اصولی نبود.

آقای اسدالله امیراصلانی، در مجمع عمومی مؤسس «بانک اقتصاد نوین» (نخستین بانک غیردولتی) در تهران، با نادرست خواندن اعطای تسهیلات تکلیفی بلندمدت از سوی بانک‌ها، افزود: تا پایان سومین برنامه توسعه اقتصادی کشور، ۵۰ درصد تسهیلات تکلیفی کاهش می‌یابد.

صورت گیرد مشمول معافیت‌های مالیاتی ماده ۱۳۸ قرار خواهد گرفت.

دکتر نهاوندیان گفت: جهت‌گیری مجموعه این سیاست‌ها به این سمت است که با آموزش و ترویج تجارت الکترونیکی زمینه اشتغال‌زایی در این زمینه را که پتانسیل بسیار بالایی هم دارد، فراهم شود.

وی افزود: در مصوبات راهکارهای اجرایی برنامه سوم توسعه، شرکت‌های دولتی موظف شده‌اند که حداقل پنجاه درصد مبادلات خودشان را تا پایان برنامه به صورت تجارت الکترونیکی انجام دهند.

معاون برنامه‌ریزی و اطلاع‌رسانی وزارت بازرگانی در مورد اثر تجارت الکترونیکی بر دو مسأله اساسی اقتصاد کشور یعنی اشتغال و جهش صادراتی گفت: در زمینه اشتغال به سبب این که فناوری تجارت الکترونیکی برای نیروهای انفورماتیکی کشور ایجاد بازار کار می‌کند، بر آنها مؤثر است و به سبب این که در بازار گشایی و گسترش بازار صادراتی نقش قابل توجهی دارد، می‌تواند از آن طریق در اشتغال‌زایی صادراتی مؤثر باشد.

وی افزود: تجارت الکترونیکی در بازار داخلی از این جهت که بازار را رقابتی‌تر می‌کند، اثر دارد و صرفه قابل توجهی برای مصرف‌کننده خواهد داشت.

سرپرست مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی در ادامه گفت: در صورت راه‌اندازی تجارت الکترونیکی، صرفه‌جویی در انجام مبادلات در اقتصاد کشور در طول برنامه سوم اگر حتی ۲/۵ درصد نیز در نظر گرفته شود (اگرچه طبق برآوردهای بین‌المللی صرفه‌جویی حاصل از انجام مبادلات الکترونیکی بین ۵ تا ۱۰ درصد برآورد شده) این صرفه‌جویی بالغ بر ۱۹۰ هزار میلیارد ریال می‌شود و در مبادلات خارجی نیز بیش از ۵۰ هزار میلیارد ریال خواهد بود.

وی افزود: با توجه به این ارقام هر گونه سرمایه‌گذاری چه در بخش خصوصی و چه در بخش عمومی برای بسترسازی‌های لازم، توجیه اقتصادی دارد.

وی یکی از عوامل تحقق میانگین رشد اقتصادی سالانه ۶ درصد در برنامه سوم را فعالیت نظام بانکی عنوان کرد و گفت: سهم نظام بانکی در دستیابی به رشد اقتصادی پیش‌بینی شده در برنامه سوم توسعه، بیش از ۵۰ درصد است.

وی تأکید کرد: بانکداری خصوصی باید اصل بدون ربا بودن عملیات را رعایت کند و توجه به این امر به شکل قانونی نیز از بانک‌ها خواسته شده است.

وی یادآور شد: قانون قبلی بانکداری، مبتنی بر بهره بود و در حال حاضر بانکداری بدون ربا به عنوان بهترین ابزاری است که در اختیار شبکه بانکی قرار دارد و شکل‌گیری آن بر پایه مدیریت مبتنی بر اصول علمی، میسر است.

وی تصریح کرد: در حال حاضر تشکیل بانک خصوصی در ایران ناشی از ضرورت تاریخی است و تصادفی نیست.

وی رقابت بانک‌های خصوصی و دولتی را به نفع اقتصاد کشور خواند و گفت: این رقابت، به کارایی بیشتر بازار پول منجر خواهد شد.

به گفته وی، پیش از انقلاب اسلامی ۳۶ بانک خصوصی در کشور فعالیت داشتند. در عین حال بانک ملی با مالکیت ۱۰۰ درصد دولتی با بانک‌های خصوصی رقابت می‌کرد و با وجود آنکه ۴۰ درصد منابع کل نظام بانکی در بانک ملی بود، دولت انتظار مالکانه از این بانک نداشت.

وی در پایان، فعالیت نخستین بانک غیردولتی را به نفع بانکداری کشور دانست و گفت: انتظار می‌رود، شروع فعالیت این بانک نقطه عطفی در بانکداری کشور باشد.

اعلام میانگین رشد سالانه صادرات کالاهای غیرنفتی در برنامه سوم توسعه

متوسط رشد سالانه صادرات کالاهای غیرنفتی در چارچوب سومین برنامه توسعه کشور (۸۳-۱۳۷۹) به میزان ۲۰ درصد پیش‌بینی شده است.

در عین حال برآورد شده است که در سال پایانی برنامه سوم (۱۳۸۳) مجموع ارزش صادرات کالاهای غیرنفتی به رقم ۲۷ میلیارد و ۶۹۳ میلیون دلار برسد.

این گزارش به نقل از جدول اهداف کمی برنامه سوم توسعه که از سوی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور منتشر شد حاکی است: میزان صادرات کالاهای غیرنفتی در سال پایه (۱۳۷۸) برابر با سه میلیارد و ۳۶۲ میلیون دلار بود و این رقم برای سال گذشته، سه میلیارد و ۸۰۹ میلیون دلار پیش‌بینی شد.

انتظار می‌رود، در سال جاری ارزش صادرات کالاهای غیرنفتی به ۴ میلیارد و ۲۷۳ میلیون دلار برسد و در سال آینده ۵ میلیارد و ۲۸۸ میلیون دلار و در سال ۱۳۸۲ به میزان ۵ میلیارد و ۹۷۰ میلیون دلار هدف‌گذاری شده است.

بر اساس این جدول، در سال پایانی برنامه سوم توسعه کشور (۱۳۸۳) دستیابی به درآمد ۸ میلیارد و ۳۵۳ میلیون دلار از صدور کالاهای غیرنفتی مورد انتظار است.

در این جدول آمده است، درآمد حاصل از سایر اقلام صادراتی در سال گذشته ۶۹ میلیون دلار منظور شده بود و برای امسال ۷۹ میلیون دلار مورد نظر است. در عین حال پیش‌بینی شده است، در سال‌های ۸۱، ۸۲ و ۸۳ به ترتیب ۹۱، ۱۰۵ و ۱۲۰ میلیون دلار تحقق یابد.

بر اساس جدول یاد شده، نرخ رشد صادرات کالاهای صنعتی طی پنج سال سومین برنامه توسعه کشور به طور متوسط سالانه ۱۱/۵ درصد پیش‌بینی شده که مجموع ارزش آن در سال ۱۳۸۳ به رقم ۵ میلیارد و ۸۲۰ میلیون دلار برسد.

در سال پایه (۱۳۷۸) حجم کالاهای صادراتی صنعتی ۸۳۴/۵ میلیون دلار بود و برای سال گذشته تحقق ۹۳۰ میلیون دلار هدف‌گذاری شده بود. امسال انتظار می‌رود، ارزش کالاهای صادراتی صنعتی به یک میلیارد دلار برسد و برای سال‌های ۸۱، ۸۲ و ۸۳ به ترتیب یک میلیارد و ۱۸۵ میلیون دلار، یک میلیارد و ۲۶۵ میلیون دلار و نیز یک میلیارد و ۴۴۰ میلیون دلار پیش‌بینی شده است.

اعلام میانگین رشد صادرات فرش و صنایع دستی در برنامه سوم توسعه

میانگین رشد صادرات فرش و صنایع دستی در سومین برنامه توسعه کشور ۵/۵ درصد پیش‌بینی شده است. این مطلب به نقل از جدول اهداف کمی برنامه سوم توسعه که از سوی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور منتشر شده، حاکی است: در مجموع پنج‌سال برنامه مذکور (۱۳۷۹-۸۳) بالغ بر ۴ میلیارد و ۱۰۵ میلیون دلار از محل صادرات فرش و صنایع دستی باید حاصل شود.

از مجموع ۳/۸ میلیارد دلار ارزش صادرات غیرنفتی کشور در پایان سال گذشته، سهم فرش برابر با ۱۶/۰۲ درصد بود. به موجب جدول مذکور در سال پایه (۱۳۷۸) حجم صادرات فرش و صنایع دستی برابر با ۷۳۹/۴ میلیون دلار بود که برای سال ۷۹ رقم ۷۰۰ میلیون دلار پیش‌بینی شد.

در عین حال، مدیر فرش و صنایع دستی وزارت جهاد کشاورزی معتقد است: سهم صادرات فرش دستباف ایران در بازار جهانی ظرف ۱۰ سال اخیر از ۵۱ درصد به ۲۰ درصد کاهش یافته است.

در جدول یاد شده آمده است: انتظار می‌رود در سال جاری ارزش صادرات فرش و صنایع دستی به رقم ۷۵۰ میلیون دلار برسد.

بر اساس آمار موجود در سال ۱۳۷۳ ارزش صادرات فرش دستباف به بالاترین سطح خود در سال‌های اخیر رسید که ۷/۵ میلیون مترمربع به ارزش ۱/۵ میلیارد دلار بود.

گفته می‌شود میزان تولید فرش ایران در سال‌های قبل از پیروزی انقلاب اسلامی به طور متوسط سالانه ۵ تا ۵/۵ میلیون مترمربع بود. در جدول مذکور میزان صادرات فرش و صنایع دستی برای سال‌های ۸۱، ۸۲ و ۸۳ به ترتیب ۸۱۵، ۸۷۵ و ۹۶۵ میلیون دلار پیش‌بینی شده است.

کمیته بررسی و رفع موانع صنعت فرش وابسته به مرکز توسعه صادرات ایران در سال جاری اعلام کرد: به منظور ارتقای کیفیت تولیدات این بخش از سال ۱۳۸۲ صدور فرش‌های فاقد کیفیت ممنوع خواهد شد.

افزایش ۳۵/۲ درصدی در صادرات کالاهای غیرنفتی

صادرات کالاهای غیرنفتی در پنج ماه اول سال جاری نسبت به مدت مشابه سال قبل، ۳۵/۲ درصد افزایش یافت و به یک میلیارد و ۶۳۰ میلیون دلار رسید.

ارزش کل صادرات کشور در این مدت با احتساب ۲۲/۵ میلیون دلار از محل تجارت چمدانی و ۴۲/۷ میلیون دلار از طریق بازارچه‌های مرزی به یک میلیارد و ۶۹۵ میلیون دلار بالغ شد.

وزن کل صادرات کالاهای غیرنفتی ایران در پنج ماه نخست سال جاری شش میلیون و ۴۸۲/۹ هزار تن بود که این رقم نسبت به مدت مشابه سال قبل ۱/۶ درصد افزایش نشان می‌دهد.

در این مدت گازها با ۱۹۵/۵ میلیون دلار ارزش، مهمترین بخش صادرات ایران را تشکیل داد و فرش دستباف با ۱۷۴/۳ میلیون دلار و پسته و مغز پسته با ۱۳۶/۴ میلیون دلار دومین و سومین کالای عمده صادراتی ایران بود.

آهن‌آلات و فولاد، محصولات پتروشیمی، مصنوعات مسی، نفتای سبک، بنزین و انواع آن و محصولات معدنی دیگر، کالاهای عمده صادراتی ایران در این مدت بود.

در پنج ماه نخست سال جاری یک میلیون و ۲۶۰ هزار تن کالا به ارزش هفت میلیارد و ۴۹۸/۱ میلیون دلار وارد کشور شد که به لحاظ وزن ۲۸/۲ درصد و به لحاظ ارزش ۱/۵ درصد رشد نسبت به مدت مشابه سال قبل رشد داشت.

میانگین قیمت یک کیلو کالای صادراتی ایران در پنج ماه اول سال جاری ۲۵ سنت و متوسط قیمت یک کیلو کالای وارداتی ایران در این مدت ۶۰ سنت بود که این ارقام نیز به ترتیب نشانگر ۳۱/۶ درصد و ۶/۳ درصد رشد نسبت به مدت مشابه سال قبل است.

لوازم و ماشین‌آلات صنعتی مکانیکی گوناگون، آهن‌آلات، لوازم صنعتی و برقی، گندم، مواد شیمیایی، مواد اولیه

وی درآمد ارزی ایران را در سال گذشته حدود ۲۵ میلیارد دلار برآورد کرد که نسبت به سال ۷۸ حدود ۸ میلیارد دلار بیشتر بود.

وی همچنین میزان تورم ۱۲ تا ۱۴ درصدی، واردات ۱۵ میلیارد دلاری رشد صادرات نفتی و غیرنفتی به میزان ۳/۱ درصد، رشد ۴/۵ درصدی صادرات غیرنفتی، ثبات نرخ ارز و نرخ رشد ۲۰ درصدی نقدینگی را برای سال جاری پیش‌بینی کرد.

دکتر حمیدرضا برادران شرکا رییس دانشکده اقتصاد دانشگاه علامه طباطبایی نیز در این میزگرد اظهار داشت: آینده هر کشوری بستگی به نوع برنامه‌ها، راهبردها، نیروی انسانی، امکانات، تعامل با کشورهای دیگر، ساختار اقتصادی و ... دارد، از این رو باید اهداف اقتصادی کشور روشن و شفاف باشد.

وی با بیان آنکه راهبرد اقتصادی کشور در بخش‌های صنعت، کشاورزی، خدمات و تجارت خارجی باید مشخص باشد، گفت: مشکلات کنونی ایران، رویارویی با بحران جدی در بخش آب، وابستگی شدید به واردات محصولات کشاورزی، نرخ بالای بی‌کاری، فرسودگی صنایع و تعامل کمتر با دنیای خارج است.

وی همچنین وجود مافیای اقتصادی، قاچاق کالا و مواد مخدر، وجود فسادهای فرهنگی و نگرانی خانواده‌ها، فرار مغزها، نابرابری در توزیع درآمدها و خروج سرمایه را از مشکلات کشور ذکر کرد و گفت: وضعیت موجود، شایسته نظام جمهوری اسلامی نیست و ما ناتوان از حل مشکلات یاد شده نیستیم.

دکتر شرکا در خصوص راهکارهای حل این مشکلات، تأکید کرد که مسایل اقتصادی از مسایل سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جدا نیست.

وی تصریح کرد: جامعه ما اکنون روحیه قانون‌گریزی دارد، اما باید روحیه قانون‌پذیری حاکم شود و ساختار اجرایی و اقتصادی با شرایط مطلوب آینده تعیین و راهبرد کشور از راهبرد درون‌نگر به برون‌نگر تبدیل شود.

پلاستیکی، محصولات صنایع شیمیایی، محصولات دارویی، کاغذ و مقوا و روغن خوراکی مهمترین اقلام وارداتی ایران را در این مدت به خود اختصاص دادند.

ایران ناچار است در آینده به عضویت "WTO" درآید

دکتر حسن قضاوی، مدیر کل دفتر پولی و بازرگانی وزارت امور اقتصادی و دارایی اعلام کرد: دهک آخر درآمدی در ایران ۱۵ برابر دهک اول درآمد دارد و این امر نشان‌دهنده توزیع نامطلوب درآمد در کشور است.

وی در یک میزگرد بررسی مسایل اقتصادی افزود: رشد اقتصادی و توزیع درآمد، از مؤلفه‌های بهبود وضعیت اقتصادی مردم هستند و رشد اقتصادی زمانی می‌تواند در بهبود وضعیت رفاهی مردم مؤثر باشد که توزیع درآمدها، عادلانه باشد.

وی خواستار اتخاذ سیاست‌های مناسب‌تر برای توزیع درآمد در کشور شد.

وی در بخش دیگری از سخنان خود با ارایه آماری از وضعیت اقتصادی کشور، اظهار داشت: در پنج سال آینده ۵۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری در ایران صورت خواهد گرفت، اما میزان ارزآوری صادرات غیرنفتی حدود ۱۵ میلیارد دلار خواهد بود.

وی در خصوص مازاد درآمدهای ارزی و اعطای تسهیلات ارزی به واحدهای صنعتی گفت: تسهیلات صندوق ذخیره ارزی باید به بنگاه‌های اقتصادی پرداخت شود که بتوانند در مدت پنج سال اصل و فرع آن را به ارز و از محل صادراتشان تأمین کنند.

وی جدی گرفتن موضوع حساب ذخیره ارزی، کاهش نرخ ذخیره قانونی بانک‌ها از ۲۱ به ۱۶ درصد، کاهش نرخ سود بانکی، ثبات نسبی نرخ ارز، کاهش میزان تورم، تأمین نیازهای ارزی واحدهای تولیدی، افزایش میزان رشد اقتصادی و افزایش نرخ سرمایه‌گذاری را از اقدامات انجام شده در سال گذشته ذکر کرد.

توجه به این مهم از طرف مسؤولان نشانه تعهد آنها به پیشرفت و ارایه راه حل برای مسایل کشور است. وی اظهار داشت: بازار بین‌المللی نیازمند قوانین و ارتباطات مناسب بین‌المللی است.

وی جریان جهانی شدن تجارت را جریانی اجتناب‌ناپذیر ذکر کرد و با بیان این که برای الحاق در تجارت جهانی باید یک سری اقدامات کل و خاص انجام داد، گفت: در برنامه سوم توسعه برنامه‌هایی برای ساختار اقتصادی کشور برنامه‌ریزی شده است.

وی تصریح کرد: اکنون زمان آن است که برنامه‌ریزی اقتصادی بر اساس استراتژی بلندمدت اقتصادی تدوین شود.

وی تأکید کرد: باید در استراتژی الحاق به تجارت جهانی، بحث هدایت دولت گنجانده شود. وی افزود، این استراتژی الحاق باید انسان محور باشد.

ایجاد مرکز توسعه تجارت جهانی از ادغام دو نهاد اصلی وزارت بازرگانی

آقای غلامحسین دالایی، مشاور وزیر و مدیر کل هماهنگی امور استان‌های وزارت بازرگانی گفت: آموزش عمومی اصناف و بازرگانان کشور از اولویت برنامه‌های این وزارتخانه در دولت جدید است.

وی در مراسم گشایش نمایشگاه عرضه مستقیم کالا در اراک ضمن بیان این مطلب افزود: برای اجرای برنامه‌های آموزش عمومی اصناف و بازرگانان و تمامی استان‌های کشور برنامه‌ریزی شده است.

وی گفت: در این دوره‌ها مباحثی چون حقوق بین‌الملل و تجارت جهانی، گمرک، صادرات و اصول بسته‌بندی از سوی متخصصان ارائه می‌شود.

مشاور وزیر بازرگانی نصب شبکه اینترنتی «آگاه‌گر» در شهرستان‌های کشور را از دیگر برنامه‌های این وزارتخانه اعلام کرد و گفت: اطلاعات روز بازار جهانی از طریق این شبکه قابل دستیابی است.

وی وجود یک دولت کارآمد را برای رسیدن به توسعه اقتصادی ضروری دانست و ویژگی‌های آن را وجود قوه قضاییه کارا، ثبات سیاست‌های کلان کشور، توجه به مسایل زیست‌محیطی و توجه به شایسته‌سالاری عنوان کرد.

علی‌اکبر جعفری نماینده و عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی نیز در میزگرد، عزم و اراده ملی را برای دستیابی به توسعه مطلوب، لازم دانست و گفت: متأسفانه اکنون در اجرای برنامه‌ها، عزم ملی مشهود نیست که نمونه آن، مبارزه با مواد مخدر است.

وی همچنین ساختار اقتصادی مناسب، تحول نیروی انسانی و قانون‌گرایی را از دیگر موارد رسیدن به اهداف برنامه‌های کشور خواند و افزود: بعد از گذشت ۲۳ سال از پیروزی انقلاب اسلامی، هنوز مشخص نیست که محور توسعه کشور، صنعت، کشاورزی و یا خدمات است.

وی مهمترین راه جلوگیری از مفاسد اقتصادی را، قانون‌گرایی ذکر کرد و ضمن تأکید بر تقویت بعد نظارتی و ارزیابی مسؤولان، گفت: با گذشت ۲۳ سال از انقلاب، هنوز مشاهده نشده است که یک مسؤول به دلیل ضعف عملکرد کنار گذاشته شود.

وی با تأکید بر ضرورت داشتن برنامه‌ریزی بلندمدت در کشور گفت: ما ناچار هستیم در آینده به سازمان جهانی تجارت (WTO) بپیوندیم. اگر عضو این سازمان نشویم، منزوی خواهیم شد. از این رو باید کیفیت تولیدات را افزایش و قیمت تمام شده را کاهش دهیم.

برگزاری همایش پیامدهای الحاق جمهوری اسلامی ایران به سازمان جهانی تجارت

همایش ملی پیامدهای ناشی از الحاق یا عدم الحاق ایران به سازمان جهانی تجارت در تالار گسترش دانشگاه اصفهان گشایش یافت.

در این مراسم آقای محمدحسین عادل‌ی معاون هماهنگی امور اقتصادی وزارت امور خارجه مسأله الحاق ایران به سازمان جهانی تجارت را مهم توصیف کرد و گفت:

وی عدم توجه به اصول بسته‌بندی را از معضلات صادرات کشور دانست و افزود: خریداران خارجی خواهان کالاهایی با بسته‌بندی مناسب و ذکر تاریخ تولید و انقضای آن هستند.

انتشار کتاب آمار بازرگانی خارجی سال ۱۳۷۹ توسط گمرک جمهوری اسلامی ایران

گمرک جمهوری اسلامی ایران، کتاب آمار بازرگانی خارجی سال ۷۹ کشور را در دو جلد منتشر کرد که در آنها آمار دقیق و ریز صادرات و واردات ایران در جدول‌های مختلف ارائه شده است.

محمد عباس‌زادگان معاون طرح و برنامه‌ریزی گمرک جمهوری اسلامی ضمن اعلام این مطلب، استفاده از این کتاب را برای تعیین سیاست‌های راهبردی و توسعه بازرگانی کشور، ضروری خواند.

وی گفت: در این کتاب، جدول مقدار و ارزش درصد واردات و صادرات بر حسب قسمت‌ها و فصل‌های تعرفه، کشورهای مبدأ و قاره‌ها مشخص شده و فهرست اقلام عمده واردات و صادرات کشور به ترتیب ارزش و وزن کالاهای وارداتی و صادراتی در یک جدول ویژه منتشر شده است.

بر اساس آمار این جدول، فرش دستباف، پسته و مغز پسته و گازهای نفتی (پروپان مایع) در صدر کالاهای صادراتی ایران قرار گرفت و گندم، اجزا و قطعات وسایط نقلیه، برنج و روغن خام مهمترین کالاهای وارداتی ایران در سال گذشته بود.

دکتر عباس‌زادگان گفت: بر اساس آمار منتشره در این کتاب، در سال گذشته میزان صادرات کشور ۱۱/۹ درصد واردات، بود و رشد متوسط مبادلات تجاری ایران بعد از پایان بحران شرق آسیا در سال ۷۷ به طور متوسط ۲/۵ درصد افزایش نشان داد. این در حالی است که در این مدت بسیاری از کشورهای در حال رشد با کاهش مبادلات تجاری مواجه بوده‌اند.

وی گفت: اکنون نمایندگان وزارت بازرگانی با عنوان «وابسته بازرگانی» در ۲۲ کشور جهان مستقر هستند و صادرکنندگان می‌توانند اطلاعات لازم را در مورد وضعیت بازار کشورهای مختلف از آنان دریافت کنند.

وی از ادغام «مرکز توسعه صادرات ایران» و «بازرگانی خارجی وزارت بازرگانی» خبر داد و افزود: از ادغام این دو واحد «مرکز توسعه تجارت جهانی» ایجاد می‌شود.

آقای دلایی گفت: در راستای برنامه‌های جدید وزارت بازرگانی به زودی «بانک اصناف» در کشور تشکیل و «بانک توسعه صادرات» و «صندوق ضمانت صادرات» ادغام می‌شوند.

وی با بیان اقدامات انجام شده برای واگذاری اختیارات بیشتر به استان‌ها اظهار داشت: به منظور جلوگیری از فعالیت‌های موازی به زودی «سازمان بازرگانی» در استان‌ها تشکیل می‌شود.

وی گفت: هم‌اکنون بین ۶ تا ۱۴ واحد مرتبط با امور بازرگانی در استان‌های مختلف کشور فعال هستند که وظایف آنها به سازمان بازرگانی استان واگذار می‌شود.

وی برگزاری نمایشگاه را از جمله اختیارات واگذار شده به استان‌ها ذکر کرد و افزود: از این پس نمایشگاه بین‌المللی تهران برگزار نمی‌شود ولی هر یک از استان‌ها می‌توانند نمایشگاه اختصاصی دایر کنند.

وی با بیان نتایج مطلوب کاهش مقررات در زمینه صادرات گفت: تاکنون ۴۵۰ صفحه از مقررات مربوط به صادرات کاهش یافته است.

وی تعداد صفحه‌های این مقررات را بیان نکرد

وی افزود: به دلیل کاهش مقررات در سال گذشته ۹۸ درصد از برنامه صادراتی کشور محقق شده است.

مشاور وزیر بازرگانی با بیان توانمندی‌های استان مرکزی در زمینه صادرات گل و گیاه گفت: به منظور صدور گل ایران به روسیه و سایر کشورها چهار فروند کشتی مجهز به امکانات نگهداری گل از مهرماه در خلیج فارس فعالیت می‌کنند.

وی تصریح کرد: صادرات زیورآلات، طلا، نقره و جواهر در چهار ماهه اول سال ۸۰، معادل ۱۶۲ کیلوگرم و به ارزش ۱۷۱ هزار و ۵۶۹ دلار بوده است.

وی اظهار داشت: در سال ۷۹، صادرات طلا، جواهر و نقره ۲۸ هزار و ۵۴۹ کیلوگرم به ارزش ۲ میلیون و ۵۹۱ هزار و ۵۹۱ دلار بوده است که آمار فوق ارزش گمرکی صادرات طلا و جواهرات است و ارزش واقعی صادرات طلا و جواهر حدود ۲۵ میلیون دلار برآورد می‌شود.

معاون مرکز توسعه صادرات ایران افزود: طبق آمار موجود، ۷۰۰۰۰ واحد صنفی - صنعتی طلا و جواهر در کشور وجود دارد و ایران نیز در زمینه نیروی انسانی ماهر و متخصص در صنعت طلا و جواهر دارای مزیت رقابتی است.

آقای سلطانی هدف از برگزاری این جلسه را مشارکت واحدهای تولیدی - صادراتی، فعال کردن کارشناسان ذریبط از بخش تولیدات، سرمایه‌گذاری‌های انجام شده در این صنعت و همچنین استفاده از نیروی ماهر و متخصص موجود در عرصه طلا و جواهر را در جهت توسعه صادرات ذکر کرد.

معاون مرکز توسعه صادرات ایران، مهمترین مشکلات تولید و صادرات طلا و جواهر را بافت سنتی حاکم بر این حرفه، قاچاق، مشکلات ورود موقت، فعالیت‌های غیرشفاف اقتصادی در این بخش، مشکلات مالیاتی و بیمه، عدم وجود تشکل تولیدی، صادراتی کارآمد، ضعف تکنولوژی و فن‌آوری، عدم بهره‌گیری از روش‌های نوین تجارت، مسایل مربوط به طراحی و کنترل کیفیت ذکر کرد.

توسعه آموزش و دانش فنی در این صنعت و ایجاد هنرستان یا هنرکده طلا و جواهر در این زمینه، توجه به قانون معافیت دائم صادرات از مالیات و عوارض، توجه به توسعه صادرات طلا و جواهرات به منظور فعالیت‌های اقتصادی در این بخش از دیگر نکات قابل توجه در این جلسه بود.

به گفته وی، در سال گذشته میزان مبادلات تجاری در سطح جهان حدود ۱۱۵۰۶ میلیارد دلار بود که سهم ایران از این مقدار به حدود ۰/۴ درصد رسید.

وی گفت: در حال حاضر بیش از سه چهارم تجارت جهانی را محصولات صنعتی و خدمات مهندسی تشکیل می‌دهد که سهم صادرات صنعتی و خدمات مهندسی ایران در سال گذشته تنها ۰/۴۰ کل صادرات این بخش در جهان بود.

آقای عباس‌زادگان گفت: جدول تراز بازرگانی کشورها با جمهوری اسلامی ایران نشانگر پایین بودن مبادلات ایران با کشورهای آفریقایی است و لزوم فعالیت بیشتر برای گسترش همکاری‌ها را نشان می‌دهد.

وی گفت: بسیاری از کشورها از روابط سیاسی خود برای توسعه روابط اقتصادی استفاده می‌کنند، اما جمهوری اسلامی ایران به رغم گسترش همکاری‌های سیاسی با کشورهای آفریقایی، از روابط خود با این کشورها برای توسعه فعالیت‌های بازرگانی و اقتصادی استفاده نکرده است.

بر اساس آمار این جدول، سال گذشته، آلمان، امارات عربی متحده، روسیه فدراتیو و ایتالیا بیشترین کالا را به ایران صادر کردند و کشورهای امارات عربی متحده، آلمان، جمهوری آذربایجان، ایتالیا و چین در صدر کشورهای واردکننده کالا از ایران قرار گرفتند.

صادرات فیروزه و سنگ‌های قیمتی به خارج از کشور به ارزش یک میلیون دلار

معاون مرکز توسعه صادرات ایران گفت: بیش از یک میلیون دلار فیروزه و سنگ‌های قیمتی از کشور صادر شده است.

آقای حسین سلطانی در اولین جلسه میز طلا، جواهر و سنگ‌های قیمتی، افزود: این میزان صادرات طی چهار ماهه اول سال جاری نسبت به مدت مشابه سال ۷۹، ۲۸۶ درصد افزایش نشان می‌دهد.

زمینه جذب سرمایه‌گذاری خارجی، از طریق شفاف‌سازی قوانین گمرکی، فراهم می‌شود

معاون امور گمرکی گمرک جمهوری اسلامی ایران گفت: با تدوین قوانین شفاف و قابل پیش‌بینی، نظیر احتساب ارزش گمرکی کالا، قوانین مبدأ و شفاف نمودن رویه‌های گمرکی، ورود موقت و انطباق آنها با رویه‌های مرسوم پذیرفته شده جهانی، می‌توان زمینه جذب سرمایه‌گذاری خارجی بیشتری را فراهم کرد.

وی اظهار داشت: از آنجا که قانون موجود گمرک، هنگام اجرا در مورد جلب جهانگرد، حمایت از مالکیت معنوی، حق تکثیر، تعیین ارزش کالا، تسهیل تجارت خارجی و به ویژه افزایش صادرات و تسهیل مقررات و تشریفات صدور کالا با مشکلات و ابهاماتی روبه‌رو بود، قانون موجود از سوی گمرک بازنگری شد.

وی گفت: پیش‌نویس قانون امور گمرکی جدید که حاصل سه سال تلاش کارکنان متخصص گمرک است، آماده و برای تأیید به هیأت وزیران ارسال شده است. این قانون به تأیید اکثر سازمان‌های مربوطه و گمرکات اجرایی رسیده است.

وی دلایل دیگر بازنگری در قانون یاد شده را، روند رو به گسترش مبادلات تجاری خارجی، افزایش ورود جهانگردان به ایران و ضرورت کنترل تمام کالاها و مسافران ورودی و خروجی توسط گمرک ذکر کرد و افزود: روش‌های سنتی پاسخگوی نیازهای کنونی نیست.

وی تصریح کرد: در حال حاضر در تمام گمرکات دنیا از تجهیزات پیشرفته، شیوه‌های انتخاب خطر، بازرسی‌های اتفاقی و کنترل‌های اسنادی به جای معاینه‌های فیزیکی استفاده می‌شود که این امور در قانون موجود ایران وجود ندارد.

وی توجه به ارایه «مانیفست»، اظهار کالا، پرداخت وجوه گمرکی، تعیین موجودی و تبادل اطلاعات بین سازمان‌های همجوار و ... به طریق پیام‌های الکترونیکی را از ویژگی‌های پیش‌نویس جدید قوانین گمرکی دانست.

معاون امور گمرکی گمرک ایران، گفت: قانون موجود در مجموع دارای ۴۵۷ ماده و آیین‌نامه اجرایی است که برای جلوگیری از تکرار مطالب با ادغام دو متن، قانون جدید با عنوان «قانون امور گمرکی» در ۴۰۹ ماده و آیین‌نامه تدوین شده است.

وی تصریح کرد: موارد مبهم و اختلاف‌برانگیز و یا موادی که در ۳۰ سال گذشته هیچگونه کاربردی نداشت، در قانون جدید رفع ابهام، روشن و یا حذف شدند.

وی با اشاره به ضرورت پیوستن جمهوری اسلامی ایران به سازمان جهانی تجارت، گفت: در پیش‌نویس جدید مقررات گمرکی، تلاش شده ضمن مطابقت قوانین موجود گمرک با آخرین مقررات گمرکی دنیا، حذف موانع غیرتعرفه‌ای و تبدیل آن به موانع تعرفه‌ای که جزء سیاست‌های گمرکی است، مدنظر قرار گیرد.

وی اظهار داشت: در قانون جدید برای راحتی فعالیت تاجر ایرانی با تاجر اروپایی و ژاپنی، همسویی قوانین گمرکی جدید با «سیستم عمومی ترجیحات» اتحادیه اروپا و ژاپن، مورد توجه قرار گرفته است.

معاون امور گمرکی از بکارگیری شیوه‌های مدیریت خطر در قانون جدید گمرکی خبر داد و گفت: گمرک برای حمایت از اجرای مدیریت و انتخاب خطر، یک خط مشی قابل سنجش قانونی اتخاذ خواهد کرد.

همچنین برای تقویت کنترل‌های گمرکی می‌تواند با ادارات گمرکی سایر کشورها همکاری کند و نسبت به انعقاد موافقتنامه‌های کمک‌های متقابل اداری با رعایت اصل ۷۷ قانون اساسی، اقدام کند.

صادرات بیش از ۲۶ میلیون دلار سیب و کنسانتره سیب به خارج از کشور

مدیرکل دفتر امور میوه‌های سردسیری و خشک وزارت جهاد کشاورزی اعلام کرد: سالانه بیش از ۱۰۰ هزار تن سیب تازه و ۲۵ هزار تن افشره (کنسانتره) سیب به

اساس ماده ۳۱ قانون گمرک، قانون معافیت ورود کالا تا سقف ۸۰ دلار) وارد کشور می‌شود.

وی توانایی گمرک کیش را از لحاظ وسعت و گستردگی و حجم کالای قابل ورود و خروج با گمرک‌های بازرگان، جلفا، بندرعباس، خرمشهر و ... مقایسه کرد و گفت: موقعیت جغرافیایی کیش و فضای محدود گمرک آن، امکان ورود غیرقانونی کالا به این منطقه را از بین برده است.

وی در پاسخ به این پرسش که آیا تقویت بازارچه‌های مرزی می‌تواند در کاهش ورود غیرقانونی کالا به کشور مؤثر باشد یا خیر، گفت: با رفع محدودیت‌ها و تجدید نظر در تعرفه‌ها و سود بازرگانی، می‌توان از ورود غیرقانونی کالاها به کشور جلوگیری کرد.

رییس گمرک کیش برخورد پلیسی و زور و فشار برای مبارزه با واردات غیرقانونی کالا را مردود خواند و گفت: باید نیاز کشور را بررسی و از طریق رفع محدودیت‌ها و برقراری تسهیلات، اقدام به واردات قانونی کرد تا از این طریق از واردات غیرقانونی کالا به کشور جلوگیری شود.

وی منطقه آزاد کیش را منطقه‌ای آبرمند و مناسب در مقابل «جبل علی» دانست و تأکید کرد: با ارایه یارانه و تأمین امکانات، می‌توان زمینه حضور گردشگران و سرمایه‌گذاران خارجی در کیش را فراهم و از سرمایه‌گذاری‌های انجام شده به نحو مطلوب بهره‌برداری کرد.

گمرک کیش در تیرماه سال جاری از محل تردد ۷۴ هزار و ۶۲ مسافر ۱/۵ میلیارد ریال درآمد کسب کرد. بر اساس آمار گمرک جزیره کیش، در تیرماه سال جاری ۵۳ هزار و ۱۵۰ مسافر از مسیر هوایی و ۲۰ هزار و ۹۱۲ مسافر از مسیر دریایی وارد و از کیش خارج شدند.

افزایش مسافران خروجی مسیر هوایی نسبت به مدت مشابه سال قبل ۶۰ درصد و مسافران مسیر دریایی ۳۴ درصد بود.

کشورهای عربی و اروپایی صادر می‌شود که ارزش حاصل از آن سال گذشته ۲۶ میلیون و ۷۰۰ هزار دلار برآورد شد.

سطح زیر کشت سیب کشور ۱۴۴ هزار هکتار و میزان تولید آن بیش از ۲ میلیون تن در سال است. با توجه به آمار یاد شده ایران در میان کشورهای تولیدکننده سیب، در رده ششم قرار دارد.

«همایش سیب» ۲۷ شهریور ماه سال جاری در شهرستان دماوند برگزار شد. هدف از برگزاری این همایش همفکری جهت افزایش بازده، بهبود کیفیت سیب تولیدی و بالا بردن توان رقابتی در بازارهای جهانی بود.

در این گردهمایی علاوه بر جمهوری اسلامی ایران، هیأت‌هایی از کشورهای ایتالیا، هلند و زلاندنو شرکت داشتند.

۸۱ مقاله برای «همایش سیب» ارسال شده که از این تعداد، ۴۸ مقاله توسط کمیته علمی همایش انتخاب شده بود. دماوند از جمله مراکز مهم تولید سیب صادراتی ایران است و سطح زیرکشت سیب این شهرستان به ۷ هزار هکتار می‌رسد.

تأکید بر جلوگیری از واردات غیرقانونی کالا از کیش به سرزمین اصلی

رییس گمرک منطقه آزاد کیش گفت: موقعیت جغرافیایی کیش، محصور بودن در آب، افزایش تعداد ارزیابان و کنترل مطلوب رفت و آمد مسافران، سبب شده است که کالایی به صورت غیرقانونی از این منطقه وارد کشور نشود.

وی تأکید کرد، همکاری گمرک، سپاه و نیروی انتظامی در کیش سبب شده است که حتی از خروج کالای غیرقانونی که از طریق جاسازی در بدن صورت می‌گیرد، جلوگیری شود.

وی گفت: بخشی از کالای خروجی از منطقه آزاد کیش از طریق بندر کیش با استفاده از کارت سبز مسافران به ویژه کشاورزان و صیادان که به دلیل خشکسالی بیکار شده‌اند (بر

صادرات یک میلیون مترمربع سنگ فرآوری شده به خارج از کشور در سال

نایب رییس اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان محصولات معدنی ایران اعلام کرد: از حدود ۳۰ میلیون مترمربع سنگ فرآوری شده در ابعاد و کیفیت‌های مختلف، سالانه بیش از یک میلیون مترمربع آن به خارج صادر می‌شود.

وی گفت: حدود ۲۹ میلیون تن سنگ باقی مانده به دلیل استاندارد نبودن، قابل صدور به خارج از کشور نیست. وی با بیان اینکه حدود ۵۰۰۰ کارگاه و کارخانه سنگ در کشور فعال هستند گفت: چنانچه تجهیزات کارخانه‌ها تکمیل شود و نیروها آموزش‌های لازم را ببینند، با همین وضعیت موجود می‌توان حداقل دو برابر رقم یاد شده سنگ تولید و صادر کرد. این میزان سنگ از حدود ۵۳۰ معدن سنگ کشور تولید می‌شود.

وی با تأکید بر اینکه حفظ بازار از بدست آوردن بازار مهمتر است، خاطرنشان کرد: این اتحادیه با همکاری وزارت صنایع و معادن و انجمن سنگ ایران در نظر دارد تا مشکلات مربوط به صادرات سنگ را بررسی و نسبت به رفع مشکلات اقدام کند.

بر این اساس اتحادیه تصمیم دارد با استفاده از تسهیلات بانکی، به تدریج هماهنگی‌های لازم را برای تأمین وسایل مورد نیاز کارخانه‌های سنگ برای بازسازی و نوسازی به عمل آورد تا کارخانه‌ها بتوانند به سمت تولید استاندارد شده حرکت کنند.

وی افزود: از جمله اهداف این اتحادیه در سومین برنامه توسعه، فعالیت‌های تولیدی موجود و امکان استفاده از فناوری و انتقال دانش فنی جدید به کشور، استفاده از ظرفیت خالی صنایع برای بازار داخل و منطقه، امکان دریافت اطلاعات لازم و مناسب از بازار هدف و همچنین تلاش برای دستیابی به راهبردی مناسب برای کسب اعتماد بین‌المللی به سرمایه‌گذاری و همکاری با شرکت‌های ایرانی و حضور فعال در بازارهای بین‌المللی کالا و سرمایه از جمله اهداف این اتحادیه در برنامه سوم است.

صادرات ششصد تن میگو از بندر چوئبده آبادان به اسپانیا

مدیرعامل تعاونی صیادی بهمنشیر آبادان گفت: ۶۰۰ تن میگوی پرورشی و صید شده بعد از عمل‌آوری در مرکز عمل‌آوری میگو و ماهی چوئبده آبادان به کشور اسپانیا صادر شده است. ارزش میگوی صادراتی چهارمیلیون دلار است. همچنین ۶۰ تن ماهی «صبور» به ارزش ۶۰ هزار دلار از این مرکز عمل‌آوری و به کشور پاکستان صادر شد.

وی خواستار بالا بردن توان صید به همراه تکنولوژی جدید و رونق و توسعه پرورش میگو شد و اضافه کرد: میگوی این مرکز در بازار اروپا بین شش تا هفت دلار در هر کیلوگرم خریدار دارد.

مرکز عمل‌آوری میگو و ماهی چوئبده متعلق به تعاونی صیادی بهمنشیر از سال ۱۳۷۷ در بندر چوئبده فعالیت خود را آغاز کرده و زمینه اشتغال را برای ۱۸۰ نفر ایجاد نموده است.

همچنین احداث یک کارخانه مدرن یخساز با تولید روزانه یکهزار و ۴۰۰ قالب یخ برای امور صیادی در کنار مرکز عمل‌آوری راه‌اندازی شده است.

موفقیت صادرات در گسرو همراه شدن با شرایط بازار است

دبیر انجمن شرکت‌های حمل و نقل بین‌المللی ایران گفت: قیمت کالا در بازارهای جهانی با عرضه و تقاضا تغییر می‌کند. کشورهایی که با شرایط مختلف بازار همراه باشند در صادرات موفق خواهند بود.

وی افزود: ارتباطات لحظه‌ای و مبادله اطلاعات در بازارهای جهانی نیز سبب تغییر نرخ کالاها متناسب با عرضه و تقاضا خواهد شد به طوری که استفاده از موفقیت‌های مناسب برای تسریع در عرضه کالا سبب بهره‌برداری صحیح از بازار می‌شود.

اخبار خارجی

هشدار مدیرکل سازمان جهانی تجارت در مورد عدم پایبندی اعضا به همکاری تجاری

«مایک مور»، مدیرکل سازمان جهانی تجارت هشدار داد تجارت چندجانبه مورد تهدید قرار خواهد گرفت، مگر اینکه اعضای WTO پایبندی خود را به مفهوم آن و اصل همکاری بین‌المللی مشخص کنند.

هیأت‌های سازمان جهانی تجارت یک مناظره دو روزه در مورد فرصت‌ها برای فراهم ساختن یک دوره نوین جهانی را در گفت و گوهای تجاری کنفرانس وزرای عضو این سازمان را آغاز خواهند کرد.

مور افزود: اگر ما با مواضع تغییر نیافته بازگردیم، آنگاه بیم آن می‌رود اوضاع بدتر شود.

وی به سفرای ۱۴۲ کشور جهان گفت: خطرناک‌ترین وضع، عدم دستیابی به یک وفاق است که پایبندی اعضا به یک نظام چندجانبه و اصل همکاری بین‌المللی را زیر سؤال می‌برد.

«مور» گفت: باید بگویم که اوضاع شکننده است و بدون گذشت، اتخاذ روش‌های خوب و نشان دادن حسن‌نیت، این روند می‌تواند مخدوش و بی‌حاصل باشد. موضوعات اساسی مانند کشاورزی همچنان حکایت از شکاف در بین اعضا دارد و برای کشورهای در حال توسعه اجرای موافقت‌نامه‌های تجاری دور گفت و گوهای اروگوئه که در سال ۱۹۹۴ پایان یافت، همچنان نگرانی اصلی است.

وی تأکید کرد که کشورها تمایلی به پایبندی به پیمان‌های جدید ندارند، زیرا می‌گویند هنوز از پیمان‌های موجود سودی نبرده‌اند.

«استوارت هاربینسون»، رییس شورای عمومی گزارشی را به سفرای عضو سازمان تجارت جهانی ارائه

وی خاطرنشان کرد: آسان‌سازی مقدمات دریافت سیستم اخذ مجوزهای صادرات موجب می‌شود صادرکننده بتواند کالاهای خود را به موقع به بازارهای جهانی عرضه کند.

وی گفت: اخذ مجوز برای صدور کالا برای بسیاری از اقلام صادراتی ایران حذف شده، اما همچنان با کاهش صادرات مواجه هستیم.

وی یکی از عوامل مؤثر در کاهش صادرات، به ویژه صادرات گل، میوه، تره‌بار و مواد فاسدشدنی را سیستم حمل و نقل کشور و مجموعه هدایت‌کننده آن دانست.

وی در ارتباط با اثرات افزایش قیمت سوخت هواپیمای باری بر صادرات میوه، تره‌بار و گل و گیاه، اظهار داشت: برخی عوامل سبب شده که با یک بخشنامه و دستورالعمل صادرات میوه و تره‌بار که در فصل تابستان باید روزی چند فروند هواپیما صادر کنیم، متوقف شود.

وی گفت: صادرات میوه و تره‌بار با هواپیمای مسافربری به صورت بار غیرهمراه نیز مقرون به صرفه نیست و صدور این محصولات به بازارهای جهانی تنها از طریق هواپیمای باری استفاده‌کننده از سوخت یارانه‌ای میسر است. در عین حال شرکت‌های هواپیمایی باری با حمل بار عبوری (ترانزیتی) ضمن کسب درآمد ارزی زمینه را برای هدایت بارهای عبوری از شرق به غرب و بالعکس فراهم می‌کنند.

وی افزود: با به کارگیری سیاست‌ها و روش‌های مشابهی که در کشورهای همسایه اعمال می‌شود، نظیر تسهیل امور حمل و نقل و ارزان کردن بهای خدمات، می‌توان ضمن کسب درآمدهای مختلف، زمینه‌های ایجاد اشتغال و جاذبه‌های سرمایه‌گذاری و فعالیت اقتصادی در کشور را فراهم کرد.

داد که در آن، اذعان داشت: فاصله‌ها در مواضع و موضوعات اصلی همچنان گسترده است.

«مور» با یادآوری این گزارش، گفت: ما همچنان از موافقت‌نامه بسیار فاصله داریم.

وی گفت: در مورد بیشترین موضوعات مشخص فاصله‌های نسبتاً زیادی بین مواضع وجود دارد. زیرا روند مشاوره‌های تک‌موضوعی به پایان خود رسیده‌اند.

وی افزود: در مذاکرات، شما باید به روابط و احتمال تجاری بودن بین موضوعات بپردازید و این پایبندی سیاسی و تصمیم را در برمی‌گیرد.

«مور» خطاب به سفرای کشورهای عضو WTO گفت: عدم توانایی رسیدن به یک وحدت نظر در پیشبرد برنامه کاری، که اهداف نظام تجاری چندجانبه را پیش خواهد برد، به ویژه با توجه به عدم توانایی قبلی WTO در نشست سیاتل (آمریکا) و به زیر سؤال رفتن ارزش سازمان جهانی تجارت به عنوان یک تشکیلات جهت مذاکراتی مختل خواهد شد.

«هاربینسون» در گزارش خود گفت: از دیگر موضوعات مورد اختلاف، سرمایه‌گذاری، رقابت و محیط زیست است. جهانی‌سازی بازارها برای تولیدات صنعتی به نظر می‌رسد مسایل کمتری را مطرح سازد.

وزرای عضو سازمان تجارت جهانی در سال ۱۹۹۹ در سیاتل امیدوار بودند مجموعه تازه‌ای از مذاکرات را به اتمام برسانند. اما اختلافات آنها بالا گرفت. آنها اینک به کنفرانس آتی به عنوان یک سکوی پرش نگاه می‌کنند.

اعلام سیاست‌های جدید بازرگانی چین در آستانه ورود به سازمان جهانی تجارت

چین سیاست‌های جدیدی را در قالب ادغام در اقتصاد جهانی و جذب سرمایه‌های خارجی در آستانه ورود به "WTO" اعلام کرده است.

بر اساس یکی دیگر از سیاست‌های اعلام شده از سوی دولت چین، شرکت‌های خارجی می‌توانند شرکت‌های دولتی را به طور کامل خریداری کنند.

«وو بانگو»، معاون نخست‌وزیر چین در یک نمایشگاه بین‌المللی سرمایه‌گذاری در «شیامن»، گفت: ورود چین به سازمان جهانی تجارت به زودی محقق می‌شود و این امر، تأییدی بر جریان نوین‌سازی چین است.

وی گفت: تشویق سرمایه‌گذاری خارجی باید با اصلاح ساختار اقتصادی، توسعه صنعتی و بهبود کارایی شرکت‌ها، توأم گردد.

به گفته وی، در دوره انجام این تغییرات، جذب سرمایه خارجی اجتناب‌ناپذیر است.

یک مقام ارشد کمیسیون دولتی تجارت و اقتصاد چین نیز در این نمایشگاه گفت: چین در صدد تنظیم قوانینی است که به سرمایه‌گذاران خارجی اجازه خرید و اداره شرکت‌های دولتی کوچک و متوسط را می‌دهد.

چین همچنین در نظر دارد، در تلاش برای ورود به سازمان جهانی تجارت، به شرکت‌های خارجی اجازه دهد، در بازارهای سهام رو به رشد این کشور فعالیت کنند.

«پال اونیل» وزیر خزانه‌داری آمریکا در یک سخنرانی در پکن گفت: رشد قوی اقتصادی چین در سال جاری نشان داد که این کشور تحت تأثیر رشد کند اقتصادی دیگر نقاط جهان نبوده است.

صندوق بین‌المللی پول، رشد تولید ناخالص داخلی چین برای سال جاری را ۷/۵ درصد پیش‌بینی کرد. اما «اونیل» از چین خواست به پیشرفت خصوصی‌سازی، اصلاحات بانکداری، تلاش برای ورود به "WTO" و اصلاحات مالی، ادامه دهد.

ابراز تمایل مکزیکی برای حل اختلاف با چین،

جهت پیوستن دولت پکن به "WTO"

چین و مکزیکی تمایل جدی خود را برای حل مشکلات و اختلافات باقیمانده میان دو کشور در

است که قطعاً به سادگی عملی نخواهد شد. زیرا بسیاری از کشورهای جهان با این جزیره رابطه دیپلماتیک رسمی ندارند، و در دیپلماسی خود، از اصل سیاست «چین واحد» پیروی می‌کنند. لذا اعضاء "WTO" در تصمیم‌گیری در مورد موافقت با عضویت تایوان با این مشکل روبرو خواهند بود که در قبال کشور چین چه تصمیمی اتخاذ نمایند و چگونه این موضع‌گیری متضاد خود را توجیه نمایند، زیرا اگر کشوری در سیاست خارجی خود به اصل «چین واحد» معتقد باشد، ابتدا به ساکن پذیرفته است که تایوان بخشی جداناپذیر از کشور چین است و لذا دادن امتیاز به این جزیره، از جمله موافقت با پذیرش آن در "WTO" دور از ذهن خواهد بود و با دیپلماسی اغلب کشورها همخوانی نخواهد داشت.

اما از سوی دیگر، کشور چین خود انتظار ندارد که عضویت آن در "WTO" تا ماه نوامبر آینده در اجلاس دوحه نهایی شود. در نتیجه ناظران می‌گویند اگر تایوان بتواند اعضاء "WTO" را قبل از آن تاریخ متقاعد سازد که با عضویت آن در این سازمان موافقت نمایند، دولت پکن در مقابل یک عمل انجام شده قرار خواهد گرفت. لازم به ذکر است که عضویت در "WTO" به صورت «اجماع» می‌باشد و تمامی اعضاء آن باید با الحاق عضو جدید موافقت نمایند و این توافق به تصویب پارلمان اعضا نیز برسد.

از طرف دیگر، دولت پکن در عین مخالفت با عضویت تایوان در "WTO"، به گونه‌ای غیررسمی و پنهانی اظهار عقیده کرده است که اگر تایوان بخواهد به عضویت "WTO" درآید، این عضویت باید بعد از پذیرفتن دولت پکن در سازمان جهانی تجارت باشد.

در چنین صورتی، این شانس برای تایوان وجود دارد که در نهایت بتواند به "WTO" ملحق شود اما این امر احتمالاً پس از عضویت دولت پکن در این سازمان عملی خواهد شد.

گفتگوهای دوجانبه برای پیوستن چین به "WTO" اعلام کردند.

«شی گوانگ شنگ» وزیر تجارت خارجی و همکاری اقتصادی چین و «لوئیس ارنستو دربیز» وزیر اقتصاد مکزیک در خصوص عضویت پکن در سازمان جهانی تجارت با یکدیگر گفتگو کردند.

«شی»، در این مذاکرات که در پکن انجام شد، روابط تجاری چین را با مکزیک بسیار مهم خواند و آمادگی کشورش را برای دستیابی به توافقنامه ورود پکن به "WTO" اعلام کرد.

وزیر اقتصاد مکزیک نیز ضمن تأکید مجدد بر موضع کشورش مبنی بر حمایت از الحاق چین به این سازمان، گفت که مشکلات موجود تجاری بین دو کشور در پیوستن چین به این سازمان تأثیری نخواهد داشت.

مکزیک تنها عضو سازمان جهانی تجارت است که هنوز به مذاکرات دوجانبه برای ورود چین به سازمان جهانی تجارت خاتمه نداده و با پکن به توافق نرسیده است. انتظار می‌رود که چین در اوایل سال آینده میلادی پس از ۱۵ سال صبر و تلاش به عضویت این سازمان درآید.

انتظار تایوان برای الحاق به "WTO"، قبل از پذیرش دولت پکن در این سازمان، امری دور از ذهن می‌باشد

دولت تایوان پیش‌بینی کرده است که در نوامبر آینده به عضویت سازمان جهانی تجارت یا "WTO" درخواهد آمد روزنامه معتبر «وال استریت ژورنال» که این خبر را درج کرده است از قول «استیو روی لانک جن» معاون وزارت اقتصاد تایوان نوشت: «در عین حال همچنین انتظار می‌رود که ورود تایوان به "WTO" با مخالفت‌های سرسخت دولت پکن مواجه شود».

تصمیم تایوان به عضویت در "WTO" از جمله موارد و موضوعات بحث‌انگیز و در عین حال شکننده‌ای

کشورهای در حال توسعه در دادوستد تجاری با اعضا "WTO"، به این موضوع اعتراض داشته است که کشورهای صنعتی توسعه یافته، با وضع تعرفه‌های بالا برای کالاهای صادراتی و قابل فروش در بازار کشورهای خود از کشورهای در حال توسعه عملاً وضعیت معیشتی میلیون‌ها انسان را در کشورهای فقیر در حال توسعه با خطر روبرو می‌سازند و با این سیاست ناعادلانه خود به عمق شکاف بین کشورهای غنی و فقیر می‌افزایند.

آقای «واجپایی» در این کنفرانس دو روزه که با همکاری «آنکتاد» راه‌اندازی شده بود اعلام کرد که کشورهای در حال توسعه، به ویژه دولت هند آماده‌اند تا با فکر باز با کشورهای توسعه یافته صنعتی، در مورد داد و ستد جهانی کالا و موضوعات مورد اختلاف، به بحث و گفتگو بنشینند.

وی تأکید کرده است که چنانچه برای تکالیف تعیین شده و دستور کار دور قبلی مذاکرات "WTO"، راه حل مناسب و عادلانه‌ای یافت نشود، دور مذاکرات «دوحه» با سرنوشت مذاکرات «سیاتل» دچار خواهد شد.

لازم به یادآوری است که مذاکرات اعضا "WTO" در شهر «سیاتل» به سبب اختلاف فاحش در نظرات کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه و نیز عدم تأمین خواسته‌های گروه‌های ذینفع در اقتصاد جهانشمول، با شکست کامل مواجه شد.

تعداد اعضا "WTO" به بیش از یکصد و چهل عضو می‌رسد و در گروه‌های متفاوت و با علایق و منافع مختلف نسبت به روند توسعه تجارت در سطح جهانی و بکارگیری "WTO"، به عنوان یکی از ابزار این توسعه، اختلاف نظر اساسی و پایه‌ای دارند.

از یک سو کشورهای در حال توسعه نسبت به عدم دسترسی به بازارهای غنی مصرف در کشورهای توسعه یافته صنعتی اعتراض دارند و به ویژه می‌گویند اعتراض آنها به وجود موانع در صادرات فرآورده‌های کشاورزی و غذایی از کشورهای در حال توسعه به کشورهای توسعه

از آنجایی که مسایل داد و ستدی تجاری، می‌تواند خارج از روابط دیپلماسی به سیر تحول خود ادامه دهد، همانگونه که تایوان اکنون با بسیاری از دولت‌های جهان مناسبات دیپلماسی ندارد اما از داد و ستد تجاری با برخی از آنها برخوردار است) این انتظار می‌رود که دولت پکن پس از کسب امتیازات فراوان از دولت تایپه در نهایت و تحت شرایط خاصی با عضویت تایوان در "WTO" موافقت نماید.

ذکر این نکته حائز اهمیت است که اغلب کشورهای جهان ترجیح می‌دهند تا با دولت پکن روابط دیپلماتیک و اقتصادی داشته باشند تا اینکه بخواهند چنین روابطی را فدای کمک به تایوان برای الحاق به "WTO" بنمایند. لذا انتظار می‌رود که دولت پکن در دور بعدی مذاکرات "WTO" در دوحه در نوامبر آینده، به آن دسته از کشورهایی که در مورد الحاق تایوان به "WTO" اندیشه می‌نمایند هشدارهای بسیار جدی بدهد و از آنها بخواهد تا اگر چنین تصمیمی را در سر می‌پروراند به بعد از الحاق رسمی دولت پکن به "WTO" موکول نمایند.

کارشناسان وقوع چنین امری را دور از انتظار نمی‌دانند و مسلماً منافع اقتصادی - سیاسی بسیاری از کشورها حکم می‌کند که به این پیشنهاد چین با دیده احترام بنگرند و نسبت به آن نظر مساعدی ابراز دارند.

اختلاف در نگرش و منافع گروه‌های ذینفع در "WTO"، از طریق مذاکرات و رعایت حقوق تمامی طرف‌های ذینفع قابل حل است

۹ کشور آفریقایی و آسیایی به مدت دو روز در یک نشست به عنوان مقدمه‌ای برای تعیین دستورالعمل مورد نظر کشورهای در حال توسعه، جهت مذاکرات در نشست "WTO" در دوحه می‌باشد شرکت کردند.

«آتل بیهار واجپایی» نخست‌وزیر هند، به عنوان سخنران اصلی این نشست دو روزه، در دفاع از مواضع

نشست بعدی "WTO" در قطر، مانع تراشی برای انجام تظاهرات گسترده علیه این مذاکرات است زیرا، گروه‌های معترض و ذینفع در اقتصاد جهانشمول، از جمله "NGOs"، اتحادیه‌های کارگری، گروه‌های جانبدار محیط زیست و تقریباً تمام افراد سازمان‌هایی که به روند مذاکرات و دستورالعمل دور مذاکرات دوحه اعتراض داشتند حتی نتوانستند روایت و ورود به شیخ‌نشین قطر را دریافت دارند.

لذا، کارشناسان از هم‌اکنون برای نشست بعدی "WTO" در دوحه موفقیت چندانی پیش‌بینی نمی‌نمودند و معتقد بودند که مسایل موجود در اقتصاد جهانشمول و به کارگیری سازمانی نظیر "WTO" برای حل این مسایل، بسیار پیچیده‌تر از آن است که در پشت درهای بسته و در محیطی غیر دموکراتیک نظیر جامعه قطر به نتیجه مطلوب برسد، بلکه می‌گویند حل این مشکلات مستلزم بحث‌های روشن‌گرانه و دموکراتیک است که قطعاً شهر دوحه و شیخ‌نشین قطر نمی‌توانست محل مناسبی برای چنین مذاکراتی به حساب آید.

گردهمایی «آپک» در شرق چین، راه حل قابل قبول و عملی برای حل مشکلات اقتصاد جهانی ندارد

وزیران دارایی بیست و یک کشور عضو «آپک» یا سازمان همکاری اقتصادی آسیا و اقیانوس آرام، در شهر «سوجو» در شرق چین گرد آمدند، تا به بررسی مسایل موجود اقتصاد جهان، به ویژه رکود کنونی که گریبان‌گیر اقتصادهای اصلی این گروه یعنی اقتصاد ایالات متحده و ژاپن شده است، راه حلی بیابند.

«پال اونیل» وزیر خزانه‌داری ایالات متحده، که کشورش از اعضای اصلی «آپک» به حساب می‌آید، با حضور در این اجلاس سعی بر این داشته است تا به دیگر اعضای آپک تفهیم نماید که حل معضلات کنونی

یافته صنعتی است و اینکه پرداخت یارانه‌های وسیع برخی از دولت‌ها در کشورهای پیشرفته صنعتی به بخش کشاورزی خود، (فرانسه به عنوان مثال) و نیز وضع تعرفه‌های سنگین بر واردات اقلامی چون مواد غذایی اولیه و شیلاتی به کشورهاشان، در عمل موانع غیرقابل عبوری برای صادرات از کشورهای در حال توسعه به جهان صنعتی ایجاد می‌نماید. لذا، به این ترتیب سهم کشورهای در حال توسعه در تحصیل بخشی از دادوستد جهانی به حداقل کاهش می‌یابد که ضرر و زیان آن متوجه وسیع‌ترین اقشار و طبقات کارگری فعال در کشورهای در حال توسعه می‌شود.

از سوی دیگر، کشورهای صنعتی پیشرفته با گنجاندن مواردی در مقررات حاکم بر تجارت بین‌الملل، و از طریق "WTO"، سعی نموده‌اند، مسایلی چون حقوق کارگران زیر سن بلوغ، شاغل در اغلب کارگاه‌های تولیدی در کشورهای در حال توسعه (قالی‌بافی و نساجی) را به زیر سؤال ببرند و بر عدم رعایت موازین زیست‌محیطی و بهداشتی و سلامت کالای نهایی آماده عرضه به بازار اعتراض نمایند و از ورود تولیدات کشورهای در حال توسعه به جهان صنعتی جلوگیری نماید.

لذا، هر دو طرف بر اساس دیدگاه‌های خود و اینکه دور بعدی مذاکرات "WTO" چه نوع مباحثی را باید شامل شود و نیز اینکه دستور کار مذاکرات، باید به چه موضوعاتی بپردازد، اختلاف اساسی دارند.

به عقیده ناظران، کنفرانس دو روزه دهلی‌نو» با شرکت نه کشور آسیایی و آفریقایی در واقع هشدار به کشورهای صنعتی پیشرفته و مبنی بر این امر بوده است که اگر این کشورها بخواهند بر مواضع استیلاجویانه خود اصرار ورزند، نباید انتظار داشته باشند که نشست‌های "WTO" با موفقیت قرین شود.

افزون بر این، برخی منابع مطلع این نظریه را القاء نموده‌اند که در واقع یکی از اهداف اصلی برگزاری

اقتصادی جهان، و پایان دادن به رکود فعلی اقتصادی، با همکاری تمام اعضا به ویژه اعضا قدرتمند «آپک»، یعنی چین و ژاپن قابل دستیابی است. در این راستا، «اونیل» گفته است که ایالات متحده نمی‌تواند «به تنهایی موتور رشد اقتصاد جهان باشد».

از سوی دیگر، از آنجایی که گردهمایی آپک برای تبادل دیدگاه‌ها صورت می‌پذیرد و راه حل قاطع و عملی جهت حل مشکلات اقتصادی ارائه نمی‌دهد، کارشناسان بعید می‌دانند که اعلامیه پایانی این نشست دربرگیرنده و ارائه‌دهنده راه‌حل‌های عملی برای پایان نارسایی‌های موجود در اقتصاد در حال رکود بیشتر اعضا آپک باشد، چرا که هر یک از بیست و یک کشور عضو دارای ویژگی‌های اقتصادی خاص هستند که راه‌حل‌های ویژه‌ای می‌طلبد و این خود حکایت از ناهماهنگی در اقتصاد اعضا «آپک» دارد.

به عنوان مثال، در حالی که اقتصاد چین از رشد ۱۹/۷ درصد در شش ماهه اول سال جاری میلادی برخوردار شده است، اقتصادهای ایالات متحده و ژاپن به ترتیب رشدی برابر با ۱/۷ درصد و تقریباً صفر درصد را در مدت مشابه تجربه کرده‌اند.

از سوی دیگر، نگرانی برخی از اعضا «آپک» در مورد آینده اقتصادشان زمانی به اوج خواهد رسید که چین رسماً به سازمان جهانی تجارت (WTO) بپیوندد و از هم‌اکنون آن دسته از اعضا آپک که با چین همسایه هستند، با این خطر روبرو می‌باشند که قدرت اقتصادی دولت پکن آنها را به حاشیه براند، زیرا به خوبی می‌دانند که چین بیشتر سرمایه‌های جهانی را جذب خواهد کرد، بازار وسیع مصرف خود را در اختیار کالاهای صادراتی جهان صنعتی (چه شرق و چه غرب) قرار خواهد داد و خود از طریق مبادلات تجاری جهانی، به صورت یکی از فعالان اصلی اقتصاد بین‌المللی در خواهد آمد و لذا عرصه را بر دیگر رقیبان و بویژه همسایگان در منطقه آسیا - پاسیفیک تنگ خواهد کرد.

با این همه و در عین حال وزیر دارایی سنگاپور به قدرت اقتصادی چین با نظری مثبت می‌نگرد و معتقد است که رشد اقتصادی پکن برای تمامی طرف‌های ذینفع مفید خواهد بود زیرا چین در تلاش است تا با سرعت هر چه بیشتر به توسعه ادامه دهد و این امر در مساعدت به دیگران مؤثر می‌باشد.

تحلیلگران و کارشناسان بر این اعتقاد هستند که پیوستن چین به "WTO" که احتمالاً در اوایل سال آینده میلادی رسمیت پیدا خواهد کرد، در سال‌های ابتدایی عضویت، معضلاتی برای این کشور در پی خواهد آورد که حل آن مستلزم گذشت زمان و فداکاری‌های زیاد از جانب دولت پکن خواهد بود. این به این معنی است که با حذف بیشتر تعرفه‌های گمرکی واردات کالاهای خارجی به داخل این کشور، بازار مصرف چین را دچار اختلال خواهد کرد و احتمالاً بسیاری از بنگاه‌های صنعتی - خدماتی دولتی و غیردولتی چینی، که کارایی لازم را ندارند قدرت رقابتی با مؤسسه‌های کارآمد خارجی را از دست خواهند داد و ورشکست خواهند شد.

در صورت وقوع چنین امری این احتمال وجود دارد که موجی از بیکاری، ورشکستگی و مهاجرت‌های ناخواسته و مصرف‌گرایی و افزایش نرخ تورم چین را فراگیرد که همگی از تبعات واضح و شناخته شده اقتصاد بازار می‌باشند.

لذا این استدلال که چین بتواند پس از پیوستن به "WTO" به مساعدت اقتصادی - تجاری دیگران بیاید تا اندازه‌ای خوشبینانه است. اما از سوی دیگر، طرح این موضوع که مشکلات چنان گسترده خواهند بود که جامعه چین را دگرگون خواهد کرد تا اندازه‌ای اغراق آمیز می‌نماید.

به نظر می‌رسد که برآیند تمامی این مباحث چنین دیکته می‌نماید که فعالیت تجاری - صنعتی در چین، پس از عضویت در سازمان جهانی تجارت رو به توسعه خواهد گذارد، و این از طریق مصرف‌گرایی و افزایش

افزون بر این، «ایم‌ای ناکاشی» رییس هیأت ژاپنی دیدارکننده از غرب چین، یادآور شد که دو کشور شرق آسیا، برای توسعه اقتصادی، به همکاری دوجانبه نیاز بیشتری دارند.

وی قول داد که طرف ژاپنی محیط مناسب را برای این همکاری ایجاد کند. رقابت بین کشورهای در حال توسعه برای جذب سرمایه‌های سرگردان بین‌المللی، به ویژه به صورت "FDI" یا سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی، زمانی بالا می‌گیرد که جهان با رکود اقتصادی فزاینده روبرو می‌باشد و توسعه اقتصادی جهان با خطر رکود همه‌جانبه مواجه است.

لذا، کشورهای صنعتی و نیمه‌صنعتی با اقتصادی در حال گذر، و برخی از آنها (نظیر چین) که کماکان خود را کشوری در حال توسعه می‌دانند، برای جذب سرمایه‌های خارجی به رقابت پرداخته‌اند. این امر به ویژه در جنوب شرق و شرق آسیا بیش از دیگر کشورهای جهان مشاهده می‌شود.

دو دلیل اصلی برای این رقابت قابل ذکر است. اول اینکه چین در آستانه ورود به سازمان جهانی تجارت "WTO" است. این به معنی تغییر و تحول در بسیاری از مقررات و قوانین تجاری و گمرکی این کشور می‌باشد که مقررات جذب سرمایه‌های خارجی باید هماهنگ شوند، لذا تلاش «آسه‌آن» در کوشش برای هماهنگ‌سازی مقررات اعضا ناشی از همین موضوع است تا در وضع مقررات و برقراری قوانین لازم جهت جذب سرمایه خارجی از کشور چین عقب نماند.

نکته دوم قابل ذکر، توجه به بازار بزرگ مصرف یک میلیارد و دویست میلیون نفری کشور بزرگ چین است که طبیعتاً و قطعاً نظر بسیاری از سرمایه‌گذاران خارجی، حتی اعضاء «آسه‌آن» را به خود جلب کرده است.

حقوق‌ها، سرمایه‌گذاری‌های خارجی و داخلی و نیز اجرای پروژه‌های زیربنایی، میسر خواهد شد. در این بین طبعاً تعدادی شرکت‌های چینی ورشکسته می‌شوند و عده‌ای از مردم این کشور نیز مشاغل خود را از دست خواهند داد اما بتدریج امور روند عادی به خود خواهد گرفت.

چالش برای جذب سرمایه به جنوب شرق و شرق آسیا، حالتی رقابت‌آمیز به خود گرفته است

حقوقدانان و مقام‌های اقتصادی کشورهای عضو اتحادیه جنوب شرق آسیا «آسه‌آن» در سنگاپور گرد هم آمدند تا با هماهنگی و وضع مقررات جدید، جهت جذب سرمایه‌های خارجی، با سرازیر شدن سرمایه‌های کلان به کشور چین رقابت نمایند.

دادستان کل سنگاپور در این همایش گفته است که کشورهای «آسه‌آن» در حال حاضر سرمایه‌های بین‌المللی را از دست می‌دهند و این سرمایه‌ها جذب بازار چین می‌شوند.

وی خواستار ایجاد هماهنگی در مقررات بین کشورهای عضو «آسه‌آن» شده تا با اقدام جمعی از انتقال بی‌چون و چرای سرمایه‌های سنگین به صورت کوتاه و دراز مدت به کشور چین جلوگیری شود. «آسه‌آن» دارای یازده عضو است.

از سوی دیگر، «جیانگ زمین» رییس جمهور چین در دیدار با یک هیأت اقتصادی و سرمایه‌گذاری ژاپنی که اخیراً به غرب چین سفر کردند، اعلام کرد که چین یک کشور در حال رشد است و باید راه زیادی برای توسعه اقتصادی بییماید.

رییس جمهور چین خاطرنشان کرده است که توسعه مناطق غربی چین، در اولویت اصلی دولت این کشور برای رشد درازمدت در قرن بیست و یکم است.

وی تأکید کرده است که فرصت‌های زیادی برای همکاری ژاپن و چین در غرب این کشور وجود دارد.

صورت «استندبای» به برزیل را به هیأت مدیره "IMF" توصیه کرده است.

وی تصریح کرده است که این هیأت مدیره درخواست برزیل را در سپتامبر آینده مورد بررسی قرار می‌دهد. اولین قسط از این وام، در صورت لزوم، به مبلغ ۴/۶ میلیارد دلار در اختیار دولت برزیل قرار خواهد گرفت. گفته می‌شود که کل وام تا دسامبر سال ۲۰۰۲ به این دولت پرداخت خواهد شد.

افزون بر این، "IMF" به دولت برزیل این فرصت را اعطا کرده است تا بازپرداخت ۴۱/۵ میلیارد دلار بدهی قبلی این دولت به این نهاد بین‌المللی مجدداً برنامه‌ریزی شود.

با نگاهی سرسری و اجمالی به سخنان رییس "IMF" در مورد همکاری مالی با برزیل و اعطای اعتبار «استندبای» به این کشور، این تصور به دست می‌دهد که "IMF" با برزیل در واقع کمال همکاری را دارد و بیش از حد پیش‌بینی با دولت این کشور کنار آمده است.

اما واقعیت‌های پشت پرده، به ویژه اعطای وام‌های موسوم به «استندبای» از سوی نهادهای مالی نظیر "IMF" و نیز اعتباردهندگان بین‌المللی همچون کلوب‌های پاریس و لندن به کشورهای ترکیه، برزیل، اندونزی ابعاد مختلفی به خود می‌گیرند.

اولاً پرداخت وام‌های به اصطلاح «استندبای» زمانی عملی می‌شود که در یافت‌کننده وام در صورت صلاحدید اعطاءکننده به این توافق برسند که استفاده از وام ضرورت تام دارد.

یکی از مواردی که این ضرورت را ایجاب می‌نماید، بازپرداخت دیون بین‌المللی کشورهای مقروض نظیر ترکیه و برزیل است که در واقع وام‌های «استندبای» بیشتر برای این منظور بکار گرفته می‌شوند.

درست این نکته بحث‌انگیز است که سبب شده تا «آسه‌آن» در رقابت با چین برای جذب سرمایه خارجی و نیز جلوگیری از فرار سرمایه از کشورهای عضو و انتقال آن به چین، به تکاپو بیفتد.

مشکل «آسه‌آن» این است که هر یک از اعضاء آن خود برای توسعه اقتصادی نیازمند جذب سرمایه‌های کلان کوتاه و درازمدت خارجی است و از سوی دیگر، این گرانی برای آنها بوجود آمده است که فرار سرمایه از «آسه‌آن» و جذب آن به اقتصاد بزرگ و در حال رشد چین نیز امکان‌پذیر و امری در حال وقوع است.

لازم به یادآوریست که آخرین گزارش‌ها حاکی از آن هستند که علیرغم کند شدن روند توسعه در سطح جهان، اقتصاد چین کماکان به رشد خود به میزان حداقل ۷/۸ درصد در شش ماه اول سال جاری ادامه داده است.

پس اینکه «آسه‌آن» چگونه می‌خواهد مشکل جذب سرمایه از یکسو و جلوگیری از انتقال آن از کشورهای عضو را حل نماید، چالشی است که اعضاء «آسه‌آن» - به ویژه جزیره کوچکی همچون سنگاپور با ذخیره ارزی عظیم - با آن روبرو هستند. لذا این امر که تحولات و روند توسعه اقتصادی در جنوب شرق و شرق آسیا و اینکه چه کشور یا کشورهایی خواهند توانست سرمایه‌های خارجی، به ویژه سرمایه‌های موجود در منطقه (از جمله سرمایه‌های ژاپنی) را جذب نمایند، موضوع جالب و حساسی است که ناظران از این پس بر روی آن اندیشه خواهند کرد و سیر تحول آن را بررسی خواهند نمود.

انگیزه پرداخت وام‌های «استندبای» نهادهای مالی بین‌المللی به کشورهای مقروض جهان نیاز به بررسی و موشکافی دقیق‌تری دارد

بنا بر گزارش‌های منابع خبری، «هورست کهلر» رییس صندوق بین‌المللی پول "IMF" اعلام کرده است که وی پرداخت وام جدید ۱۵ میلیارد دلاری به

دورافتاده‌ترین مناطق جهان چاره‌ای جز تسلیم در مقابل چنین وضعیتی ندارند؟

اعلام شرکای تجاری برتر چین در تجارت جهانی در نیمه نخست سال جاری میلادی

اداره کل گمرک چین با انتشار آمار، ده شریک برتر تجاری این کشور را در نیمه نخست سال جاری میلادی اعلام کرد. سه شریک برتر تجاری چین بر اساس این آمار، ژاپن، آمریکا و اتحادیه اروپا هستند.

بنا به این آمار حجم تجاری چین با ژاپن و آمریکا به ترتیب به ۴۲ میلیارد و ۴۲۲ میلیون دلار و ۳۷ میلیارد و ۵۳۹ میلیون دلار رسید که در مقایسه با دوره مشابه سال میلادی قبل، ۱۱/۸ درصد و ۹/۷ درصد رشد نشان می‌دهد.

صادرات چین به ژاپن در این مدت ۲۱ میلیارد و ۴۰۱ میلیون دلار با ۱۳/۷ درصد رشد و واردات آن ۲۱ میلیارد و ۲۲ میلیون دلار با ۱۰/۱ درصد رشد بود.

صادرات چین به آمریکا با ۶ درصد رشد، به ۲۵ میلیارد و ۲۷ میلیون دلار و وارداتش با ۱۷/۹ درصد افزایش به ۱۲ میلیارد دلار رسید.

حجم تجاری چین با اتحادیه اروپا ۳۶ میلیارد دلار و ۸۸۶ میلیون دلار، با ۱۵ درصد رشد نسبت به دوره مشابه سال قبل بود که از این میان صادرات چین به این اتحادیه با ۹/۴ درصد رشد به ۱۹ میلیارد و ۸۰۱ میلیون دلار و واردات آن با ۲۲/۳ درصد به ۱۷ میلیارد و ۸۵ میلیون دلار رسید.

شش شریک دیگر چین به ترتیب هنگ کنگ با حجم تجاری ۲۵ میلیارد و ۹۰۳ میلیون دلار، اتحادیه «آسه‌آن» (کشورهای آسیای جنوب شرقی) با ۱۹ میلیارد و ۹۴۰ میلیون دلار، کره جنوبی ۱۷ میلیارد و ۳۰۰ میلیون دلار، روسیه با ۴ میلیارد و ۵۹۳ میلیون

به عبارت دیگر، اگر کشور مدیونی نظیر برزیل نتواند به موقع وجوه لازم بابت اصل و فرع دیون را بپردازد، وام «استندبای» در اختیار آن کشور قرار می‌گیرد تا حداقل بتواند فرع دیون قبلی به وام‌دهندگان بین‌المللی را پرداخت نماید. به بیان دیگر، نهادهایی همچون "IMF" با یک دست می‌دهد و با دست دیگر می‌گیرند.

پس در واقع پرداخت وام‌های «استندبای» اکثراً در جهت بازپرداخت اصل و فرع دیون قبلی بکار گرفته می‌شود تا اعتبار کشور مقروض در سطح بین‌المللی محفوظ بماند و این کشور به اصطلاح در پرداخت وام خود Default ننماید.

حال اگر کشوری برای مدتی کوتاه (حتی سه ماه) در پرداخت دیون خود default بنماید. اعتبار آن در بین محافل مالی - تجاری جهان مخدوش می‌شود و سرنگونی چنین دولتی تقریباً حتمی است.

مثال زنده این مورد، سرنگونی دو سال پیش دولت «کرینکو» در روسیه است که در بازپرداخت دیون این کشور تنها صد روز تأخیر داشت. به سبب این تأخیر آنچنان فشاری از سوی محافل قدرتمند جهانی بر دولت وی وارد شد و اهرم‌های قدرتمند و مالی بین‌المللی به گونه‌ای به کار افتادند که روسیه زمان دولت «کرینکو» در عمل توان اداره کشور را از دست داد.

این چنین رفتاری با کشورهای مقروض توسط نهادهای بین‌المللی مالی همچون رفتار نزول خواران محلی است که حتی یک لحظه فرد بدهکار را آرام نمی‌گذارند و پول خود را مطالبه می‌نمایند.

سؤال این است که آیا روابط جدید دادوستدی و پولی بین‌المللی در اقتصاد جهانشمول عامل ایجاد چنین شرایط سختی شده است؟ یا اینکه این روندی طبیعی است که کشورها، حتی فقیرترین آنها در

است که میانگین میزان تورم سالانه در کشورهای عربی در سال ۲۰۰۰ به ۸ درصد رسید.

این امر که چرا کشوری چون عربستان سعودی، که گفته می‌شود کل میزان سرمایه‌گذاری خارجی آن به چهارصد میلیارد دلار می‌رسد، خود در صدد جذب سرمایه از خارج می‌باشد، موضوعی است که بررسی و تفحص بیشتری را می‌طلبد.

عربستان سعودی در سال‌های اخیر، به ویژه پس از سقوط ناگهانی قیمت‌های جهانی نفت در پایان سال ۱۹۹۷، به این نکته اصلی پی برد که برای اجرای طرح‌های عمرانی، و اجرای امور جاری کشور، نمی‌تواند تنها به درآمدهای نفتی اتکا کند.

نکته بعدی قابل بررسی در این راستا این است که سرمایه‌های کلان عربستان در خارج از این کشور، در بورس‌های سهام، بانک‌ها، سپرده‌های درازمدت، پالایشگاه‌ها، صنایع پتروشیمی، و صنایع دیگری که به نحوی با تولید انرژی سروکار دارند محبوس می‌باشند. لذا، برای مقامات عربستان، خارج شدن از چنین فعالیت‌هایی و انتقال سرمایه‌هایشان به داخل امری ساده نمی‌باشد. مضافاً اینکه، این سرمایه‌ها توسط مدیران بین‌المللی اداره می‌شود که عملاً عربستان بر فعالیت آنها کنترلی ندارد و در بسیاری از مواقع و موارد به دریافت سود یا تحمل زیان چنین سرمایه‌گذاری‌هایی اکتفا می‌نماید.

از سوی دیگر، از دیدگاه برنامه‌ریزان عربستان سعودی، چنانچه آنها بتوانند با سرمایه‌های سرگردان بین‌المللی، پروژه‌های عمرانی خود را پیاده کنند و در انجام آن با شرکای خارجی همکاری نمایند، مزایای بسیاری برای آنها در پی دارد که از جمله می‌توان به انتقال فناوری پیشرفته خارجی به عربستان و به کارگیری سرمایه خارجی دیگران، برای راه‌اندازی پروژه‌های داخلی و ایجاد اشتغال اشاره کرد.

دلار، استرالیا با ۴ میلیارد و ۹ میلیون دلار، و کانادا با ۳ میلیارد و ۵۴۶ میلیون دلار هستند.

همچنین حجم تجاری چین در نیمه نخست سال جاری میلادی با قاره‌های آسیا ۱۳۷ میلیارد و ۲۵۹ میلیون دلار، اروپا ۷۱ میلیارد و ۳۵۳ میلیون دلار، آمریکا ۴۷ میلیارد و ۲۳۲ میلیون دلار، آفریقا ۵ میلیارد و ۲۹۹ میلیون دلار و با اقیانوسیه ۴ میلیارد و ۶۶۱ میلیون دلار اعلام شد.

رابطه مستقیم سرمایه‌گذاری‌ها و دیدگاه تصمیم‌سازان در عربستان سعودی

بنا به گزارش سازمان عربی «تضمین سرمایه‌گذاری»، و نیز نوشته روزنامه الجزیره چاپ عربستان، این کشور در سال گذشته میلادی مبلغ ۴/۸ میلیارد دلار سرمایه خارجی جذب کرد.

این گزارش مشخص نکرده است که آیا سرمایه جذب شده به صورت سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی "FDI"، یا اینکه به صورت مشارکت با طرف‌های سعودی بوده است.

بنابر همین گزارش، مصر با جذب حدود ۱/۵ میلیارد دلار و مغرب با جذب ۸۴۷ میلیون دلار سرمایه خارجی بعد از عربستان سعودی در رده‌های بعدی قرار داشته‌اند.

سازمان تضمین سرمایه‌گذاری، مجموع سرمایه‌گذاری خارجی در کشورهای عربی را در سال ۲۰۰۰ میلادی ۸/۷ میلیارد دلار ذکر کرده است. این مبلغ تنها یک درصد از سرمایه‌گذاری خارجی در سطح جهان و ۴/۲ درصد از سرمایه‌گذاری خارجی در کشورهای در حال توسعه است.

کشورهای عربی همگی در ردیف کشورهای در حال توسعه به حساب می‌آیند. در همین راستا قابل ذکر

سرمایه از خارج یا اصولاً متصل شدن به اقتصاد جهانی را محرز می‌سازد.

به دور از واقعیت نمی‌باشد اگر ادعا شود که عربستان در چند سال اخیر در جذب سرمایه‌های خارجی موفق عمل نموده است. اما امتیاز اصلی در این مورد به امارات عربی متحده تعلق می‌گیرد که با سیاست‌های صحیح اقتصادی خود توانسته است پویایی اقتصاد این کشور را حفظ نماید و سرمایه‌گذاران را به ورود به فعالیت‌های اقتصادی در این شیخ‌نشین ساحل جنوبی خلیج فارس ترغیب کند.

از سوی دیگر، کشورهایی همچون سوریه و عراق به سبب سیاست‌های غلط اقتصادی گذشته و اقتصاد دولتی، تقریباً با عدم موفقیت کامل در جذب سرمایه‌های خارجی روبرو بوده‌اند که در مورد عراق دیپلماسی فاقد اعتبار رژیم صدام نیز در این راستا مزید بر علت شده است.

مورد دیگری که به عدم توانایی جذب سرمایه توسط کشورهای عربی باز می‌گردد، مورد الجزایر است که عدم امنیت سیاسی سبب شده است تا این کشور عملاً از دریافت سرمایه خارجی محروم بماند.

بنابراین، برای جذب سرمایه خارجی شرایط و زمینه‌های مختلفی باید فراهم آید که در رأس آن قبول «نرم‌ها» و معیارهای بین‌المللی، همراه با داشتن پشتوانه و تضمین بازپرداخت سرمایه است و نیز اینکه شفافیت در قوانین از اجزاء اصلی جذب سرمایه خارجی، به ویژه به صورت FDI، می‌باشد.

در واقع، مقامات اقتصادی عربستان سعودی، از سال‌های اواخر دهه ۱۹۹۰، در مورد اجازه به خارجیان برای سرمایه‌گذاری در کشورشان تغییر نظر داده‌اند و به نظر می‌رسد که نگران تبعات به اصطلاح ناخوشایند و منفی این سرمایه‌گذاری‌ها نمی‌باشند. نمونه آن تغییر سیاست دولت عربستان در یک سال اخیر و مبنی بر دادن امتیاز به غول‌های نفتی بین‌المللی است تا آنها بتوانند هرچه بیشتر در صنایع نفت و پتروشیمی این کشور سرمایه‌گذاری نمایند.

به هر طریق، امتیاز اصلی که عربستان سعودی در جذب سرمایه‌های خارجی از آن برخوردار است، ثروت بی‌کران نفتی این کشور است که به عنوان پشتوانه و تضمینی برای جذب سرمایه‌های کلان به عربستان بکار گرفته شده است.

اما دیگر کشورهای عربی همچون امارات عربی متحده، به سبب سیاست‌های اقتصادی بخردانه و مدبرانه، نه تنها نیازی به جذب سرمایه‌های خارجی نداشته‌اند، بلکه سرمایه‌گذاران بین‌المللی به اصطلاح «سر و دست» می‌شکنند تا در فعالیت‌های عمرانی، تجاری، خدماتی و ... امارات جای پای برای خود فراهم نمایند. افزون بر اینکه امارات خود یکی از صادرکنندگان سرمایه به تمامی نقاط جهان و از فعالان در اقتصاد بین‌الملل در زمینه انرژی و به ویژه مبادلات کالا، صادرات مجدد کالا و ارائه خدمات است.

بنابراین، روند جذب سرمایه توسط تمامی کشورهای عربی، همگون و یکسان نیست و این پشتوانه مالی، و مهمتر از همه، دیدگاه‌ها و نظرات تصمیم‌سازان و سیاست‌گذاران اقتصادی این کشورهاست که موفقیت یا عدم موفقیت در جذب